

**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
НАЦІОНАЛЬНИЙ ЛІСОТЕХНІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ УКРАЇНИ
ННІ БММ**

Кафедра обліку, фінансів та готельно-ресторанної справи

Пояснювальна записка

до дипломної роботи магістра

на тему:

«Організація обліку та аудиту фінансових результатів
ТОВ «ЕС.КА.Ю.ЛОДЖІСТІКС»

Виконала: студентка 6 курсу, групи ОАз-61м

Спеціальності 071 «Облік і оподаткування»

Свірська Юлія Василівна

Керівник д.е.н., професор Гарасим П.М.

Рецензент _____

(прізвище та ініціали)

Львів – 2025 р.

6. Консультанти розділів роботи

Розділ	Прізвище, ініціали та посада консультанта	Підпис, дата	
		завдання видав	завдання прийняв

7. Дата видачі завдання 25.09.25 р.

Керівник роботи

(підпис)

(прізвище та ініціали)

КАЛЕНДАРНИЙ ПЛАН

№ з/п	Назва етапів дипломної роботи	Строк виконання етапів роботи	Примітка
1.	Вступ	25.09.25 р. – 09.10.25 р.	
2.	Розділ 1	10.10.25 р. – 30.10.25 р.	
3.	Розділ 2	31.10.25 р. – 17.11.25 р.	
4.	Розділ 3	18.11.25 р. – 11.12.25 р.	
5.	Висновки і пропозиції, оформлення дипломної роботи та списку використаних джерел	12.12.25 р. – 15.12.25 р.	
6.	Перевірка на плагіат, здача дипломної роботи на кафедрі	16.12.25 р. – 18.12.25 р.	

Студент

(підпис)

Свірська ЮВ

(прізвище та ініціали)

Керівник роботи

(підпис)

С.Т.Тарасенко

(прізвище та ініціали)

АНОТАЦІЯ

Мета дипломної роботи – ознайомитися із методикою ведення обліку і аудиту фінансових результатів ТОВ «ЕС.КА.Ю.ЛОДЖІСТІКС» та розробити пропозиції щодо його вдосконалення.

Об'єкт дослідження обліково-звітний і контрольний процес на ТОВ «ЕС.КА.Ю.ЛОДЖІСТІКС» у 2021-2024 роках.

Предмет дослідження - господарська і фінансова діяльність ТОВ «ЕС.КА.Ю.ЛОДЖІСТІКС».

Дипломна робота складається з вступу, трьох розділів, висновків і пропозицій, списку використаних джерел та додатків.

В процесі дослідження охарактеризовано виробничо-господарську діяльність товариства та проведено аналіз основних показників діяльності вивчено сутність фінансових результатів та нормативне регулювання обліку і аудиту, методику обліку та аудиту та зроблено відповідні висновки за результатами досліджень.

Ключові слова: фінансові результати, прибуток, рентабельність, облік, аудит.

Сторінок – 86, рисунків – 6, таблиць – 30 , використаних літературних джерел –50.

Summary

The purpose of the thesis is to familiarize yourself with the methodology for accounting and auditing financial results of "ES.KA.Y.LOGISTICS" LLC and develop proposals for its improvement.

The object of the study is the accounting, reporting and control process at "ES.KA.Y.LOGISTICS" LLC in 2021-2024.

The subject of the study is the economic and financial activities of "ES.KA.Y.LOGISTICS" LLC.

The thesis consists of an introduction, three sections, conclusions and proposals, a list of sources used and appendices.

In the process of the study, the production and economic activities of the company were characterized and the main performance indicators were analyzed, the essence of financial results and regulatory regulation of accounting and auditing, accounting and auditing methodology were studied, and the corresponding conclusions were drawn based on the results of the research.

Keywords: financial results, profit, profitability, accounting, audit.

Pages – 88, figures – 20, tables – 17, used literary sources – 50.

ЗМІСТ

ВСТУП.....	7
РОЗДІЛ 1. ТЕОРЕТИЧНІ ОСНОВИ ОРГАНІЗАЦІЇ ОБЛІКУ І АУДИТУ ФІНАНСОВИХ РЕЗУЛЬТАТІВ.....	11
1.1. Економічна сутність фінансових результатів.....	11
1.2. Економіко-правовий аналіз нормативної бази з організації обліку та аудиту фінансових результатів.....	20
Висновки до розділу 1.....	28
РОЗДІЛ 2. СУЧАСНИЙ СТАН ОРГАНІЗАЦІЇ ОБЛІКУ ФІНАНСОВИХ РЕЗУЛЬТАТІВ НА ТОВ «ЕС.КА.Ю.ЛОДЖІСТІКС».....	30
2.1. Фінансово-економічна характеристика ТОВ «ЕС.КА.Ю.ЛОДЖІСТІКС».....	30
2.2. Організація обліку і оподаткування фінансових результатів на ТОВ «ЕС.КА.Ю.ЛОДЖІСТІКС».....	48
2.3. Пріоритетні напрями удосконалення організації обліку фінансових результатів.....	57
Висновки до розділу 2.....	62
РОЗДІЛ 3. ОРГАНІЗАЦІЯ АУДИТУ ФІНАНСОВИХ РЕЗУЛЬТАТІВ НА ТОВ «ЕС.КА.Ю.ЛОДЖІСТІКС».....	64
3.1. Методичні прийоми організації аудиту фінансових результатів...64	64
3.2. Оцінка результатів аудиту	71
3.3. Напрями оптимізації організації аудиту фінансових результатів.....	76
Висновки до розділу 3.....	79
ВИСНОВКИ.....	80
СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ.....	82
ДОДАТКИ	

ВСТУП

У сучасних умовах функціонування національної економіки підприємства зіткнулися з істотними викликами, що зумовлені повномасштабною збройною агресією росії проти України, турбулентністю ринкового середовища, зміною податково-облікових правил та загальним зростанням фінансових ризиків. В умовах воєнного стану значно ускладнилася діяльність підприємств усіх галузей, що спричинило необхідність адаптації механізмів управління, обліку, контролю та оцінки результативності господарських процесів. Однією з ключових сфер, яка зазнала впливу зовнішніх загроз, є система формування та відображення фінансових результатів.

Фінансові результати як інтегральний показник ефективності діяльності виступають базою для оцінки стабільності підприємства, його конкурентоспроможності та інвестиційної привабливості. Тому від якісної організації обліку фінансових результатів, належного документального забезпечення, достовірності інформації про доходи та витрати, своєчасності відображення господарських операцій, а також від правильно організованого аудиту залежить здатність підприємства приймати обґрунтовані управлінські рішення, забезпечувати контроль за ресурсами та протидіяти кризовим явищам.

Особливої ваги набуває вирішення питань обліку й аудиту фінансових результатів для підприємств сфери логістики та автомобільних перевезень, які відчувають значний вплив економічної нестабільності, зростання вартості паливно-енергетичних ресурсів, зміни попиту та логістичних обмежень. ТОВ «ЕС.КА.Ю.ЛОДЖІСТІКС», яке здійснює діяльність у галузі вантажних автомобільних перевезень, потребує ефективної системи формування, обліку та контролю фінансових результатів для підтримання стабільності, підвищення рентабельності та забезпечення сталого розвитку.

В умовах постійних змін законодавства особливої актуальності набувають питання вдосконалення нормативного забезпечення обліку доходів і витрат, підвищення якості аудиторських процедур, запобігання помилкам і ризикам,

що можуть впливати на фінансовий стан і податкове навантаження підприємства. Саме тому комплексне дослідження теоретичних засад, нормативної бази, існуючої практики обліку й аудиту фінансових результатів та розробка пропозицій щодо їх удосконалення є важливим та актуальним завданням.

Метою дипломної роботи є дослідження організації обліку і аудиту фінансових результатів на ТОВ «ЕС.КА.Ю.ЛОДЖІСТІКС» та розробка пропозицій щодо підвищення їх ефективності.

Для досягнення поставленої мети у дипломній роботі вирішуються такі **завдання:**

- дослідити економічну сутність фінансових результатів та їх роль у системі управління діяльністю підприємства;
- провести аналіз нормативно-правової бази обліку і аудиту фінансових результатів;
- охарактеризувати фінансово-економічний стан ТОВ «ЕС.КА.Ю.ЛОДЖІСТІКС»;
- вивчити організацію бухгалтерського обліку фінансових результатів на підприємстві та оцінити її відповідність вимогам законодавства і потребам управління;
- проаналізувати діючі методичні прийоми організації аудиту фінансових результатів;
- визначити проблеми та ризики у формуванні й перевірці фінансових результатів;
- запропонувати напрями вдосконалення обліку і аудиту фінансових результатів підприємства.

Об'єктом дослідження є діяльність ТОВ «ЕС.КА.Ю.ЛОДЖІСТІКС» у частині формування, обліку та контролю фінансових результатів.

Предметом дослідження виступають теоретичні, методичні та практичні аспекти організації обліку і аудиту фінансових результатів підприємства.

Під час підготовки дипломної роботи застосовано системний підхід до вивчення процесів формування фінансових результатів та оцінки їх достовірності. Використано методи аналізу та синтезу, групування й узагальнення, горизонтального та вертикального аналізу фінансових показників, порівняння, нормативного аналізу, документального дослідження, а також елементи економіко-статистичного і графічно-табличного методу для наочного представлення результатів.

Наукова новизна дипломної роботи полягає у подальшому розвитку теоретико-методичних підходів та удосконаленні практичних аспектів організації обліку і аудиту фінансових результатів підприємства з урахуванням сучасних умов функціонування економіки, змін нормативно-правового забезпечення та специфіки діяльності логістичних компаній.

Основні елементи наукової новизни полягають у:

- уточненні економічної сутності фінансових результатів як комплексного інтегрального показника ефективності діяльності підприємства в умовах воєнного стану, що відображає не лише співвідношення доходів і витрат, але й рівень ризику, стійкість бізнес-моделі та вплив зовнішніх загроз;

- удосконаленні методичних положень проведення аудиту фінансових результатів, зокрема запропоновано алгоритм застосування аудиторських процедур на підприємстві логістичної сфери, який дозволяє підвищити повноту й результативність перевірки за рахунок акценту на ризикових ділянках обліку а також розроблено відповідні робочі документи для внутрішнього аудиту;

- розробці практичних рекомендацій щодо підвищення ефективності організації обліку фінансових результатів на ТОВ «ЕС.КА.Ю.ЛОДЖІСТІКС», що включають пропозиції з оптимізації документообігу, удосконалення внутрішнього контролю, структурування аналітичного обліку доходів і витрат та впровадження сучасних програмних рішень;

- запропонованих напрямів удосконалення організації аудиту фінансових результатів, які ґрунтуються на підвищенні рівня аудиторського ризику,

детальнішому аналізі управлінських рішень та оцінці впливу зовнішніх факторів на формування фінансового результату підприємства.

Результати дослідження були представлені на XI Міжнародній студентській конференції «Облік, аналіз і контроль в системі управління суб'єктами економіки 6 листопада 2025 року у НУ «Львівська політехніка» у вигляді виступу та публікування тез доповіді на тему «Особливості обліку витрат логістичних підприємств України», на 77-й студентській науково-технічній конференції, підсекції «Сучасні проблеми обліково-аналітичного забезпечення управління діяльністю суб'єктів господарювання» 10 листопада 2025 року з доповіддю «Особливості організації обліку на логістичних підприємствах».

Представлені результати досліджень та пропозиції можуть бути застосовані для удосконалення організації обліку та аудиту фінансових результатів на підприємствах логістичного сектору, а також можуть становити практичну цінність для бухгалтерів, аудиторів, фінансових менеджерів та керівників підприємств.

РОЗДІЛ 1. ТЕОРЕТИЧНІ ОСНОВИ ОРГАНІЗАЦІЇ ОБЛІКУ І АУДИТУ ФІНАНСОВИХ РЕЗУЛЬТАТІВ

1.1. Економічна сутність фінансових результатів

Діяльність будь-якого суб'єкта господарювання має на меті отримання максимальної економічної вигоди, яка проявляється у формі фінансових результатів. Економічна вигода може бути як позитивною (прибуток), так і негативною (збиток) [14]. Фінансовий результат відображає ефективність діяльності підприємства та є інтегральним показником облікової інформації про доходи, витрати та податки. Фінансовий результат по своїй сутності – це прибуток або збиток [16; 24].

Відповідно до НПСБО 1 «Загальні вимоги до фінансової звітності» прибуток – це «сума, на яку доходи перевищують пов'язані з ними витрати», а збитки, відповідно, трактуються як «перевищення суми витрат над сумою доходів, для отримання яких здійснені ці витрати» [4].

Прибуток також є елементом власного капіталу підприємства, формуючи нерозподілений фінансовий результат, що відображається у першому розділі Пасиву Балансу – Власний капітал.

У міжнародній практиці (МСФЗ) прибуток трактується як залишкова величина, що визначається шляхом вирахування з доходів усіх витрат з урахуванням коригувань, які забезпечують збереження величини власного капіталу на початок звітного періоду [32].

Визначення сутності терміна «фінансові результати» у науковій літературі є різноманітним та багатограним. Дослідники трактують цю категорію крізь призму ефективності господарської діяльності, зміни вартості капіталу, співвідношення доходів і витрат. Незважаючи на відмінності в наукових підходах, усі трактування зводяться до визначення фінансового результату як інтегрального показника, що характеризує кінцевий ефект функціонування підприємства за певний період.

На сучасному етапі розвитку економічної науки та практики виокремлюють два основних методологічних підходи до визначення фінансових результатів діяльності підприємства [22; 25]:

1. Метод порівняння доходів і витрат (метод «витрати–випуск»)

Цей метод ґрунтується на принципах нарахування та відповідності доходів і витрат. Він передбачає визначення прибутку чи збитку як різниці між доходами звітного періоду та витратами, понесеними для їх отримання. Таким чином:

$$\text{Фінансовий результат} = \text{Доходи} - \text{Витрати.}$$

Цей метод забезпечує відображення економічної сутності операцій незалежно від руху грошових коштів.

2. Метод зміни чистих активів (метод приросту власного капіталу). Суть цього методу полягає у визначенні фінансового результату через зміну величини власного капіталу підприємства. Якщо власний капітал на кінець періоду зростає - підприємство отримує прибуток; якщо зменшується - збиток. Цей підхід характерний для міжнародної практики та повністю узгоджується з МСФЗ.

В обліково-науковій літературі термін «фінансові результати» трактується як:

Таблиця 1.1.

Трактування фінансових результатів у науковій літературі

Автор	Сутність (трактування поняття)
1	2
Бутинець Ф.Ф.	Прибуток або збиток організації. Зіставлення доходів та витрат підприємства відображених у звіті
Борисов А.Б.	Підсумки господарської діяльності підприємства або його підрозділів, приріст (зменшення) вартості власного капіталу, визначені шляхом зіставлення витрат з отриманими доходами

Мочерний А.Д.	Грошова форма підсумків господарської діяльності організації або її підрозділів, виражена в прибутках або збитках
<i>продовження табл.1.1.</i>	
1	2
Лондар С.Л., Тимошенко О.В.	Приріст (чи зменшення) вартості власного капіталу підприємства, що утворюється в процесі його підприємницької діяльності за звітний період
Кондраков Н.П.	Відображає зміну власного капіталу за визначений період у результаті виробничо-фінансової діяльності підприємства
Назаренко О.В.	Це виражений в грошовій формі показник результативності господарської діяльності суб'єкта господарювання шляхом зіставлення визначених доходів та витрат понесених на їх отримання, що може бути представлений у формі прибутку або збитку.

Сформовано автором з джерел: [14; 22; 25;39]

В обліковій та економічній практиці сутність фінансового результату, зокрема прибутку розкривається через низку його видів. Тобто, виділяють обліковий прибуток, податковий прибуток, фінансовий результат до оподаткування, чистий прибуток, витрати з податку на прибуток.

Згідно з НП(С)БО 17 «Податок на прибуток» [7] застосовуються такі поняття:

Обліковий прибуток (збиток) – сума прибутку (збитку) до оподаткування, визначена в бухгалтерському обліку.

Податковий прибуток (збиток) – сума фінансового результату, розрахована за нормами податкового законодавства та що є об'єктом оподаткування.

Витрати (дохід) з податку на прибуток – загальна сума податкових витрат або доходів, що складається з поточного податку та відстрочених податкових активів/зобов'язань.

Процес визначення фінансових результатів включає кілька етапів [14; 16; 42]:

1. Визначення валового прибутку (збитку) - Валовий прибуток = Чистий дохід – Собівартість реалізованої продукції. Валовий збиток виникає, якщо собівартість перевищує чистий дохід.

2. Розрахунок фінансового результату від операційної діяльності - ФР операційної діяльності = Валовий прибуток (збиток) + Інший операційний дохід - Адміністративні витрати – Витрати на збут – Інші операційні витрати.

3. Визначення фінансового результату до оподаткування - ФР до оподаткування = ФР від операційної діяльності + Дохід від участі в капіталі – Інші фінансові доходи + Інші доходи – Фінансові витрати – Втрати від участі в капіталі – Інші витрати.

4. Визначення чистого прибутку (збитку) - Чистий прибуток (збиток) = ФР до оподаткування – Витрати (або + Дохід) з податку на прибуток.

Фінансовий результат формується з різних видів діяльності на рахунку 79 «Фінансові результати». Операційна діяльність – це основна діяльність підприємства, зазначена у Статуті або іншому установчому документі, яка приносить доходи. Фінансова діяльність – це доходи і витрати, що пов'язані з фінансовими операціями. Інвестиційна діяльність передбачає визначення результатів від інвестиційних проектів. Тому структуризація доходів за ознакою їх впливу на фінансовий результат дозволяє виділити такі групи:

- доходи, що формують результат операційної діяльності;
- доходи, що враховуються при визначенні результату фінансових операцій;
- доходи, що належать до результату іншої діяльності.

Для прийняття обґрунтованого рішення щодо застосування відповідних рахунків обліку доходів і витрат, підприємство повинно проаналізувати свої господарські операції на предмет їх відповідності певному виду діяльності. Такий аналіз здійснюється з урахуванням мети створення підприємства та структури його діяльності. Класифікація рахунків обліку доходів і витрат за

видами діяльності, наведена у Плані рахунків бухгалтерського обліку, дає змогу визначити, які саме доходи та витрати беруть участь у формуванні фінансового результату [8]. Узагальнене співвідношення цих рахунків наведено у таблиці 1.2.

Таблиця 1.2.

Класифікація рахунків доходів та витрат з метою визначення фінансових результатів підприємства [24]

Вид діяльності	Статті доходів	Статті витрат		
Діяльність підприємства	Результат операційної діяльності (791)			
	70 “Дохід від реалізації”:			
	звичайна діяльність	основна	90 “Собівартість реалізації”:	
			701 “Дохід від реалізації готової продукції”	901 “Собівартість реалізованої готової продукції”
			702 “Дохід від реалізації товарів”	902 “Собівартість реалізованих товарів”
			703 “Дохід від реалізації робіт і послуг”	903 “Собівартість реалізованих робіт і послуг”
			704 “Вирахування з доходу”	91 «Загальновиробничі витрати»
		705 «Перестраховання»	92 “Адміністративні витрати”	
			93 “Витрати на збут”	
		71 “Інший операційний дохід”	94 “Інші витрати операційної діяльності”	
		710 «Дохід від первісного визнання та від зміни вартості активів, які обліковуються за справедливою вартістю»	940 «Витрати від первісного визнання та від зміни вартості активів, які обліковуються за справедливою вартістю»	
		711 “Дохід від купівлі-продажу іноземної валюти”	941 “Витрати на дослідження і розробки”	
	операційна	інша операційна	942 “Витрати на купівлю-продаж іноземної валюти”	
			712 “Дохід від реалізації інших оборотних активів”	943 “Собівартість реалізованих виробничих запасів”
			713 “Дохід від операційної оренди активів”	944 “Сумнівні та безнадійні борги”
			714 “Дохід від операційної курсової різниці”	945 “Втрати від операційної курсової різниці”
			715 “Одержані штрафи, пені, неустойки”	946 “Втрати від знецінення запасів”
			716 “Відшкодування раніше списаних активів”	947 “Нестачі і втрати від псування цінностей”
			717 “Дохід від списання кредиторської заборгованості”	948 “Визнані штрафи, пені, неустойки”
			718 “Дохід від безоплатно одержаних оборотних активів”	949 “Інші витрати від операційної діяльності”
			719 “Інші доходи від операційної діяльності”	
	Результат фінансових операцій (792)			
	інша звичайна діяльність	інвестиційна та інша	72 “Дохід від участі в капіталі”	96 “Втрати від участі в капіталі”
			721 “Дохід від інвестицій в асоційовані підприємства”	961 “Втрати від інвестицій в асоційовані підприємства”
			722 “Дохід від спільної діяльності”	962 “Втрати від спільної діяльності”
			723 “Дохід від інвестицій в дочірні підприємства”	963 “Втрати від інвестицій в дочірні підприємства”
73 “Інші фінансові доходи”			95 “Фінансові витрати”	
731 “Дивіденди одержані”			951 “Відсотки за кредит”	

732 «Відсотки одержані»	952 «Інші фінансові витрати»
733 «Інші доходи від фінансових операцій»	
Результат іншої діяльності (793)	
74 «Інші доходи»	97 «Інші витрати»
741 «Дохід від реалізації фінансових інвестицій»	971 «Собівартість реалізованих фінансових інвестицій»
742 «Дохід від відновлення корисності активів»	972 «Втрати від зменшення корисності активів»
744 «Дохід від неопераційної курсової різниці»	974 «Втрати від неопераційних курсових різниць»
745 «Дохід від безоплатно одержаних активів»	975 «Уцінка необоротних активів і фінансових інвестицій»
746 «Інші доходи»	976 «Списання необоротних активів»
76 «Страхові платежі»	977 «Інші витрати діяльності»
	98 «Податок на прибуток»

Схематично алгоритм визначення і відображення фінансового результату зображено на рис.1.1.

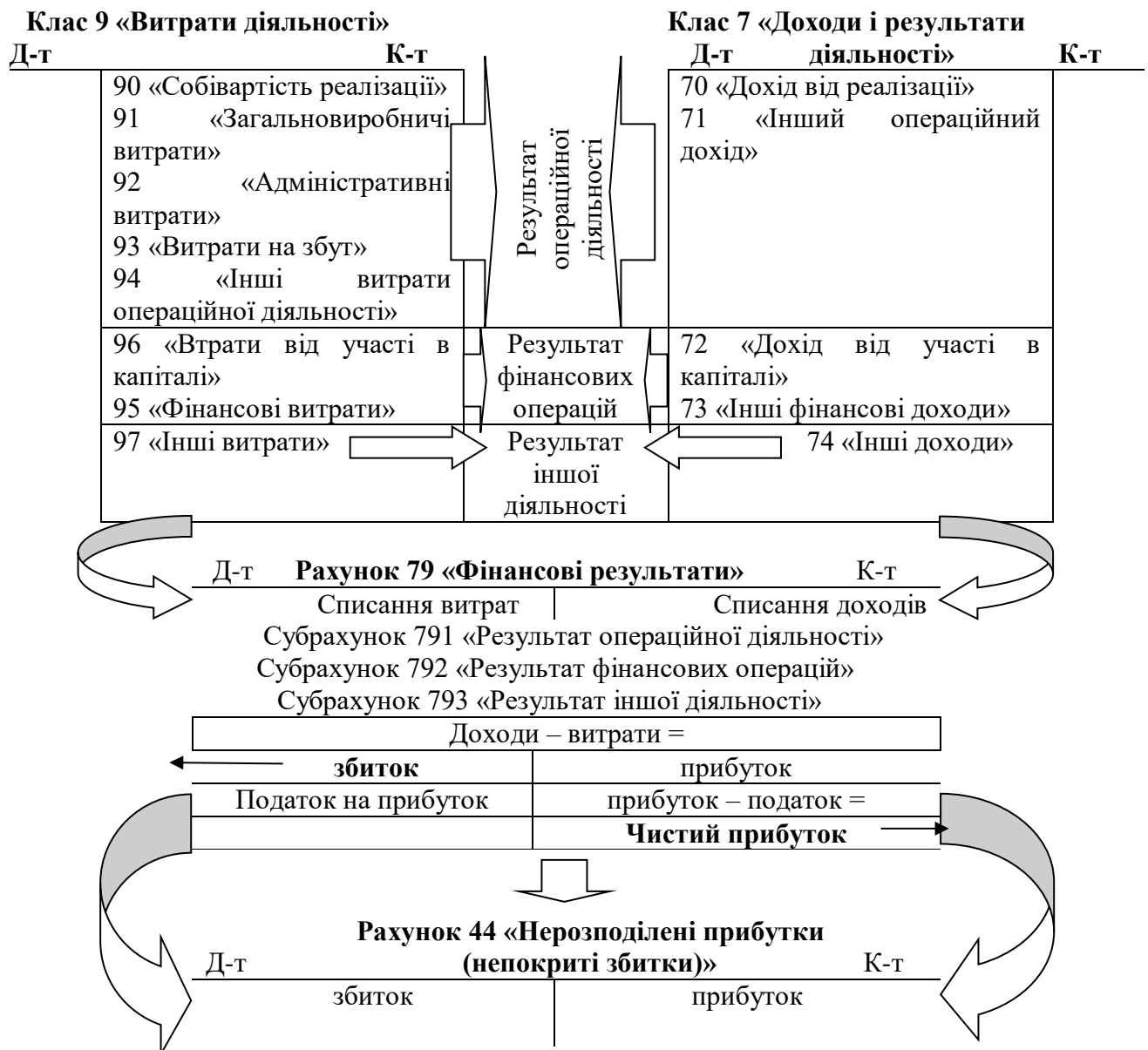

Рис.1.1. Схема визначення та відображення фінансового результату на рахунку 79 «Фінансові результати» [24]

Тобто, можна систематизувати етапи формування фінансового результату підприємства та його економічний зміст на різних етапах (Табл.1.3.)

Таблиця 1.3.

Етапи формування фінансових результатів підприємства

Етап	Економічний зміст	Формула
1. Валовий прибуток	Різниця між чистим доходом та собівартістю реалізації	ЧД – СРП
2. ФР операційної діяльності	Результат основної діяльності підприємства	ВП + ІОД – АВ – ВЗ – ІОВ
3. ФР до оподаткування	Результат усіх видів діяльності до податку	ФРод + ДУК + ІФД + ІД – ФВ – ВУК – ІВ
4. Чистий прибуток	Остаточний результат діяльності за період	ФРдо – Податок

Не менш важливим є податковий аспект визначення прибутку та, відповідно характеристики фінансового результату. Відповідно до Податкового кодексу України, об'єктом оподаткування податком на прибуток є фінансовий результат, визначений шляхом [1]:

- зменшення доходів, визначених статтями 135–137 ПКУ,
- на собівартість реалізованих товарів, робіт, послуг,
- на інші витрати відповідно до статей 138–143 ПКУ,
- з урахуванням особливостей статті 152 ПКУ.

Тобто Податковий кодекс України визначає, що об'єктом оподаткування є прибуток із джерелом походження як на території України, так і за її межами, обчислений як: Податковий прибуток = Дохід (ст.135–137 ПКУ) – Собівартість – Інші витрати (ст.138–143 ПКУ).

Фінансовий результат коригується на різні фактори, такі як штрафи, пені, інші витрати, що впливають на об'єкт оподаткування [25]. Отже, податковий прибуток відрізняється від облікового внаслідок податкових різниць.

Фінансовий результат є інтегральним показником ефективності діяльності підприємства і виконує такі функції [15; 39]:

- оцінювальну - характеризує результативність господарювання;
- контрольну - відображає рівень витрат, ефективність використання ресурсів;
- стимулюючу - впливає на інвестиційну активність і розподіл доходів;
- фіскальну - визначає базу оподаткування податком на прибуток.

Достовірне визначення фінансового результату забезпечує правильність складання фінансової звітності, розрахунку податків та прийняття управлінських рішень. На рис.1.2. відображено схему розрахунку прибутку та нарядів його використання.

Аудит фінансових результатів має важливе економічне значення, оскільки:

- підтверджує достовірність показників прибутку та збитку;
- підвищує рівень довіри інвесторів і партнерів до підприємства;
- є інструментом запобігання помилкам і шахрайству в обліку;
- сприяє покращенню системи внутрішнього контролю;
- забезпечує прозорість та відкритість фінансової інформації.

Таким чином, аудит виступає необхідним елементом фінансового контролю, який має як юридичне, так і економічне значення для стабільного розвитку підприємства та підвищення ефективності управлінських рішень.

Підвищення прибутковості є важливим як для підприємства, так і для держави. Зростання прибутку забезпечується не лише завдяки ефективній роботі трудового колективу, але й унаслідок дії зовнішніх та внутрішніх чинників. Тому систематичний аналіз формування, розподілу та використання прибутку є необхідною умовою ефективного фінансового управління. Такий аналіз має суттєве значення і для зовнішніх користувачів інформації, зокрема інвесторів, кредиторів та контролюючих органів.

Основною метою управління прибутком є максимізація добробуту власників підприємства як у поточному, так і в перспективному періодах.

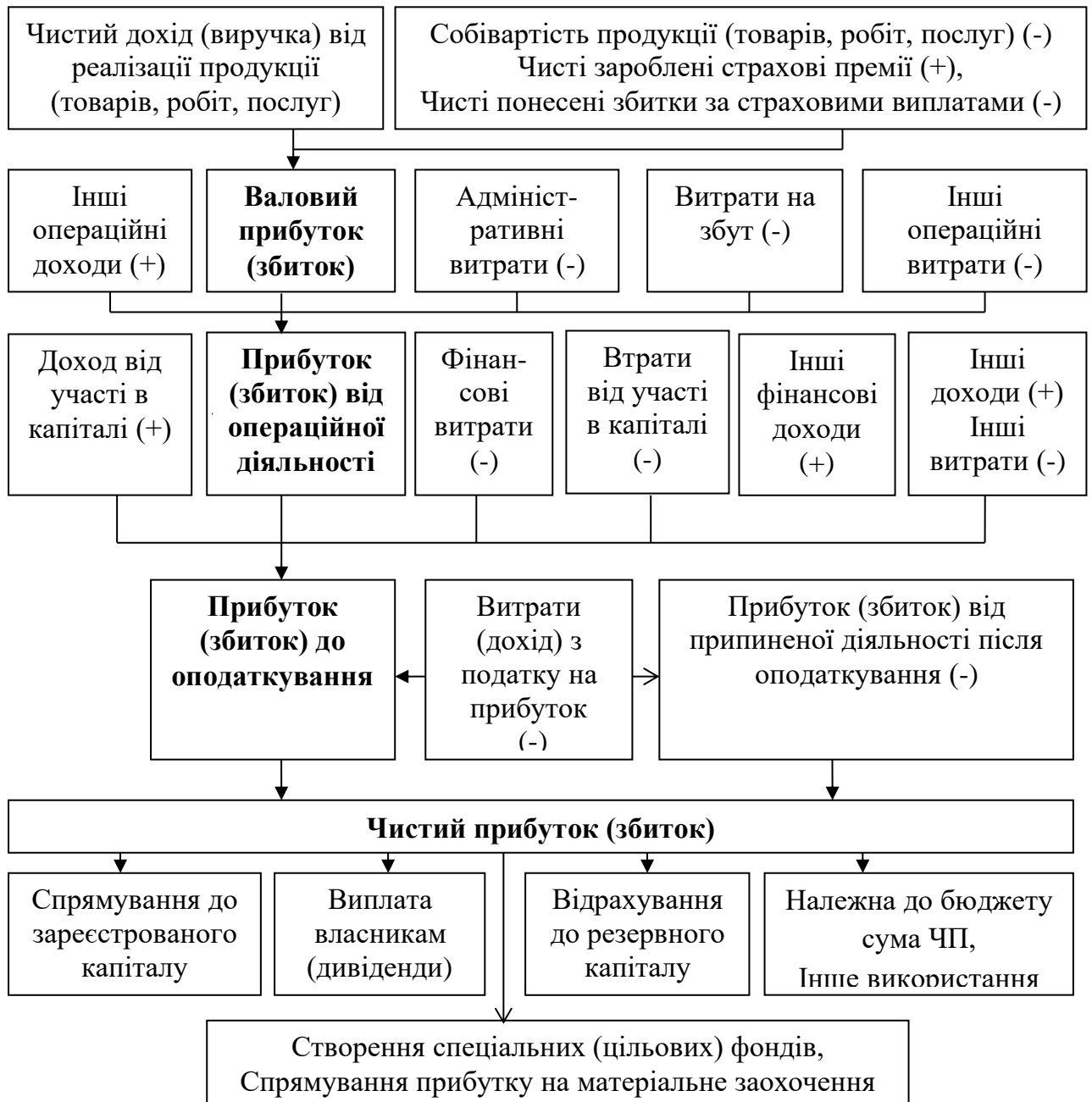

Рис. 1.2. Схема розрахунку та напрямів використання чистого прибутку підприємства [24]

Оскільки прибуток є підсумковим показником фінансово-господарської діяльності, він відображає її результати і формується під впливом багатьох

факторів. Воєнні дії спричиняють низку негативних чинників і саме тому прибуток є ключовою фінансовою категорією, що характеризує позитивний фінансовий результат діяльності підприємства.

Тому, на нашу думку, економічну сутність фінансових результатів слід розглядати як комплексний інтегральний показник ефективності діяльності підприємства в умовах воєнного стану, що відображає не лише співвідношення доходів і витрат, але й рівень ризику, стійкість бізнес-моделі та вплив зовнішніх загроз.

1.2. Економіко-правовий аналіз нормативної бази з організації обліку та аудиту фінансових результатів

Державне регулювання системи бухгалтерського обліку та фінансової звітності в Україні спрямоване на формування єдиних підходів до відображення господарських операцій та підготовки звітних даних, які є обов'язковими для всіх суб'єктів господарювання. Така регламентація необхідна для забезпечення порівнюваності звітності, підвищення її якості та постійного удосконалення облікових процедур.

Важливою функцією держави у цій сфері є встановлення методологічних принципів ведення обліку. Ці повноваження покладено на Міністерство фінансів України, яке розробляє та затверджує національні положення (стандарты) бухгалтерського обліку, а також інші нормативні документи, що регламентують порядок складання та подання фінансової звітності підприємствами.

Нормативно-правове забезпечення організації бухгалтерського обліку в Україні вибудоване у вигляді багаторівневої системи, де кожен рівень включає певну групу документів – від законів до інструкцій і методичних рекомендацій. Центральне місце серед них займає Закон України «Про бухгалтерський облік та фінансову звітність в Україні», який визначає основні засади організації

облікового процесу, права та обов'язки учасників облікової системи, правила формування фінансової звітності та вимоги до її подання.

Саме цей закон є ключовим нормативним актом, який закладає фундаментальні принципи побудови сучасної системи бухгалтерського обліку в державі.

Структура нормативно-правового регулювання бухгалтерського обліку в Україні представлена на рис.1.3.

Рис.1.3. Структура нормативно-правового регулювання обліку [24]

Основною метою нормативно-правового регулювання бухгалтерського обліку в Україні є встановлення єдиних для усіх правил його ведення, що гарантують і захищають користувачів фінансової звітності.

Фінансовий результат є ключовим показником економічної ефективності підприємства. Його формування базується на взаємозв'язку доходів, витрат і податкових зобов'язань. Правильне визначення прибутку чи збитку згідно з

НП(С)БО, МСФЗ та Податковим кодексом забезпечує достовірність фінансової звітності та обґрунтованість управлінських рішень.

Зазначені у п.п.1.1. даної дипломної роботи методологічні підходи визначення фінансових результатів діяльності підприємства знайшли своє відображення у системі національних положень (стандартів) бухгалтерського обліку, які регламентують порядок визнання доходів, витрат і визначення фінансових результатів діяльності підприємств. Основними нормативними документами є:

1. НП(С)БО 1 «Загальні вимоги до фінансової звітності», яке встановлює загальні принципи складання звітності та визначає базові терміни «прибуток», «збиток», «доходи», «витрати»[4].

2. П(С)БО 15 «Дохід», у якому визначено критерії визнання доходів, порядок їх оцінки та класифікації [6].

3. П(С)БО 16 «Витрати», що регламентує склад, порядок формування та відображення витрат у фінансовій звітності [5].

4. П(С)БО 17 «Податок на прибуток», яке встановлює правила визначення облікового та податкового прибутку (збитку), коригування на відстрочені податкові активи та зобов'язання [7].

У сукупності ці нормативні акти забезпечують єдиний підхід до формування фінансових результатів відповідно до національної системи бухгалтерського обліку, водночас частково інтегруючи принципи міжнародних стандартів фінансової звітності.

Крім цього в логістичній діяльності важливим є врахуванням норм законів України, що регулюють загальні питання транспортування, складування, митного регулювання, а також встановлюють правила для певних видів перевезень (наприклад, автомобільні, залізничні, морські), а також Постанови КМУ, що деталізують порядок здійснення логістичних операцій, визначають вимоги до ліцензування, сертифікації тощо, галузеві документи.

У таблиці 1.4. ми систематизували дефініції понять, що розкривають сутність фінансових результатів.

Таблиця 1.4.

Дефініції основних понять, пов'язаних із фінансовими результатами

Поняття	Нормативне джерело	Визначення
Прибуток	НП(С)БО 1	Перевищення доходів над витратами.
Збиток	НП(С)БО 1	Перевищення витрат над доходами.
Сукупний дохід	НП(С)БО 1	Зміни у власному капіталі протягом звітного періоду внаслідок господарських операцій та інших подій (за винятком змін капіталу за рахунок операцій з власниками)
Інший сукупний дохід	НП(С)БО 1	Доходи і витрати, які не включені до фінансових результатів підприємства
Чистий дохід від реалізації продукції (товарів, робіт, послуг)	НП(С)БО 1	Дохід, що визначається шляхом вирахування з доходу від реалізації продукції, товарів, робіт, послуг (у тому числі платежів від оренди об'єктів інвестиційної нерухомості) наданих знижок, вартості повернутих раніше проданих товарів, доходів, що за договорами належать комітентам (принципалам тощо) та податків і зборів
Дохід	МСБО 18 Дохід	Це валове надходження економічних вигід протягом періоду, що виникає в ході звичайної діяльності суб'єкта господарювання, коли власний капітал зростає в результаті цього надходження, а не в результаті внесків учасників власного капіталу
Доходи	НП(С)БО 1, НП(С)БО 15 «Дохід»	Збільшення економічних вигід у вигляді надходження активів або зменшення зобов'язань, які приводять до зростання власного капіталу.
Витрати	НП(С)БО 1, НП(С)БО 16 «Витрати»	Зменшення економічних вигід унаслідок вибуття активів або збільшення зобов'язань, що зменшує власний капітал.
Обліковий прибуток (збиток)	НП(С)БО 17	Сума прибутку (збитку) до оподаткування, визначена за даними бухгалтерського обліку та відображена у Звіті про фінансові результати.
Податковий прибуток (збиток)	НП(С)БО 17, Податковий кодекс України	Прибуток (збиток), визначений за податковим законодавством і що є об'єктом оподаткування.

Витрати (дохід) з податку на прибуток	НП(С)БО 17	Загальна сума витрат (доходу) з податку на прибуток, яка складається з поточного податку з урахуванням відстрочених податкових активів і зобов'язань.
Фінансовий результат до оподаткування	НП(С)БО 1, ПКУ	Алгебраїчна сума фінансового результату від операційної діяльності, фінансових та інших доходів за мінусом фінансових та інших витрат.
Чистий прибуток (збиток)	НП(С)БО 1	Різниця між сумою всіх доходів підприємства та його витратами, включаючи податок на прибуток.

Сформовано автором на основі вказаних нормативних джерел

Чистий прибуток у ПКУ як окремий термін також не визначається, проте він використовується в окремих нормах ПКУ (наприклад при обмеженні виплат дивідендів, трансферному ціноутворенні)[1]. Фінансовий результат до оподаткування визначено у підпункті 134.1.1. статті 134 ПКУ – «Об'єктом оподаткування є фінансовий результат до оподаткування, визначений у фінансовій звітності згідно НПСБО або МСФЗ, скоригований на різниці, передбачені розділом III ПКУ [1]. Тобто, ПКУ не встановлює власного визначення, а береться фінансовий результат за даними бухгалтерського обліку, визначений НПСБО або МСФЗ.

Формування прибутку за НП(С)БО та за МСФЗ ґрунтується на різних підходах до визнання доходів, витрат, оцінки активів і зобов'язань. Унаслідок цього результат - прибуток або збиток - може суттєво відрізнятись залежно від застосованої системи обліку.

НП(С)БО - більш нормативно-орієнтована система, яка базується на історичній вартості. У ній робиться наголос на фіксації факту здійснення операції. Визнання доходів і витрат часто прив'язано до документального підтвердження. Натомість, МСФЗ засновані на принципах, а не на жорстких правилах. Основний принцип - справедлива вартість, економічна сутність переважає над юридичною формою. Наголос на оцінці майбутніх економічних вигід. Тому у МСФЗ показник прибутку більш волатильний, оскільки переоцінки впливають на звітність.

Таблиця 1.5.

Фінансовий результат за НПСБО і МСФЗ

Показник	НП(С)БО	МСФЗ
Визнання доходів	За фактом передачі ризиків	За моделлю МСФЗ 15
Витрати	Менше забезпечень	Більше резервів і знецінення
Справедлива вартість	Обмежено	Широко застосовується
Результат (прибуток)	Стабільніший, менш волатильний	Може змінюватися через оцінки, резерви, переоцінки

Сформовано автором

Відповідно до НП(С)БО 1 «Загальні вимоги до фінансової звітності», інформація про доходи, витрати, прибутки, збитки та інший сукупний дохід подається у Звіті про фінансові результати (Звіті про сукупний дохід)[4]. Норматив встановлює якісні характеристики фінансової звітності, яким повинні відповідати дані про фінансові результати. Якісні характеристики подано у таблиці 1.6.

Таблиця 1.6.

Якісні характеристики фінансової звітності щодо відображення
фінансових результатів

Характеристика	Зміст
Зрозумілість	Користувачі повинні легко інтерпретувати інформацію при наявності базових знань.
Доречність	Включаються лише ті дані, які впливають на економічні рішення.
Достовірність	Відсутність суттєвих спотворень, правдиве відображення господарських операцій.
Порівнюваність	Можливість зіставити звітність підприємства у часі та з іншими суб'єктами.

Відповідно до Інструкції про застосування Плану рахунків бухгалтерського обліку, для накопичення даних про доходи й витрати, що формують фінансовий результат підприємства, застосовуються [9]:

- рахунки класу 7 «Доходи і результати діяльності»;
- рахунки класу 9 «Витрати діяльності»;
- рахунок 44 «Нерозподілені прибутки (непокриті збитки)», який узагальнює кінцевий результат діяльності.

Ефективна система аудиту фінансових результатів в Україні ґрунтується на розвиненій нормативно-правовій базі, що регулює порядок проведення аудиторських перевірок, визначає права й обов'язки аудиторів, а також гарантує прозорість та достовірність інформації, відображеної у фінансовій звітності підприємств. Законодавче забезпечення у цій сфері має на меті підвищення довіри до фінансових даних, що використовуються власниками, інвесторами, кредиторами, державними органами та іншими зацікавленими сторонами.

Базовим документом, що визначає правові засади незалежного аудиту в Україні, є Закон України «Про аудит фінансової звітності та аудиторську діяльність»[2]. Він встановлює загальні принципи аудиторської практики, порядок сертифікації та діяльності аудиторів, вимоги до проведення обов'язкового аудиту фінансової звітності, у тому числі перевірки показників фінансових результатів. Закон регламентує такі ключові аспекти:

- стандарти професійної діяльності аудиторів;
- критерії обов'язковості аудиту фінансової звітності;
- вимоги до документування аудиторських процедур;
- принципи незалежності та професійної етики аудитора;
- відповідальність за порушення аудиторських стандартів.

Саме цей закон створює правове підґрунтя для якісного контролю достовірності показників прибутку, збитку, доходів і витрат підприємства.

В Україні використовуються Міжнародні стандарти аудиту (МСА), які є обов'язковими для всіх суб'єктів аудиторської діяльності. Їхня роль у перевірці фінансових результатів є визначальною, оскільки МСА забезпечують єдині методичні підходи до [30]:

- отримання аудиторських доказів щодо правильності формування доходів і витрат;
- оцінки ризиків суттєвих викривлень звітності;
- перевірки процедур внутрішнього контролю;
- формування професійного судження аудитора;

- підготовки аудиторського висновку.

МСА містять методологічні вимоги до аудиту елементів звіту про фінансові результати, забезпечуючи повноту та об'єктивність аудиторської перевірки.

Аудиторська перевірка тісно пов'язана з вимогами бухгалтерського обліку, оскільки аудит здійснюється саме на підставі фінансової інформації, сформованої відповідно до стандартів.

Отже, в Україні регулювання обліку фінансових результатів забезпечують: НП(С)БО 1 «Загальні вимоги до фінансової звітності»; НП(С)БО 15, 16, що визначають методи оцінки доходів і витрат; Інструкція про застосування Плану рахунків, яка регламентує порядок відображення фінансових результатів на рахунках бухгалтерського обліку. Аудитор під час перевірки порівнює фактичні дані підприємства з вимогами цих стандартів, визначаючи правильність та обґрунтованість формування фінансового результату. Детальна характеристика нормативного забезпечення організації обліку і аудиту фінансових результатів представлена у додатку Б.

Висновки до 1 розділу

У першому розділі було розкрито теоретичні підходи до розуміння економічної сутності фінансових результатів, їх місця у системі обліку та значення для оцінки ефективності функціонування підприємства. Узагальнення наукових підходів, нормативних положень та методологічних основ дало змогу сформулювати цілісне уявлення про природу фінансового результату та особливості його визначення.

Фінансовий результат характеризує кінцевий підсумок господарської діяльності підприємства за певний період, відображає рівень його прибутковості та виступає ключовим індикатором економічного розвитку. У теоретичному аспекті поняття «фінансові результати» розглядається як інтегральний показник співвідношення доходів і витрат, що знаходить відображення у формі прибутку або збитку. Незважаючи на різноманітність трактувань у науковій літературі, спільним є розуміння фінансового результату як грошового вимірника ефективності діяльності, що характеризує зміну величини власного капіталу підприємства.

У розділі окреслено два фундаментальні підходи до визначення фінансових результатів: метод порівняння доходів і витрат та метод зміни чистих активів. Перший базується на принципах нарахування та відповідності й переважає у національній системі бухгалтерського обліку, другий – відповідає концептуальним основам МСФЗ та відображає зміну власного капіталу підприємства. Застосування цих підходів забезпечує об'єктивність та повноту формування показників фінансової звітності.

Нормативне регулювання фінансових результатів в Україні визначається, зокрема, положеннями НП(С)БО 1 та НП(С)БО 17, у яких закріплено основні поняття: обліковий та податковий прибуток, фінансовий результат до оподаткування, чистий прибуток, витрати й дохід з податку на прибуток. У роботі було систематизовано порядок визначення фінансових результатів за

основними етапами – від розрахунку валового прибутку до визначення чистого фінансового результату.

Важливе значення має структуризація доходів і витрат за видами діяльності (операційна, фінансова, інвестиційна), що забезпечує правильний їх розподіл за відповідними рахунками та формування достовірного фінансового результату на рахунку 79 «Фінансові результати». Аналіз Плану рахунків дав можливість узагальнити кореспонденцію доходів і витрат, що беруть участь у формуванні фінансового результату залежно від типу господарської діяльності.

Підсумовуючи, слід зазначити, що теоретичні основи організації обліку фінансових результатів формують методологічне підґрунтя для проведення їх подальшого аудиту. Чітке розуміння сутності фінансового результату, його структурних компонентів, нормативної бази та методів визначення є основою для забезпечення об'єктивності фінансової інформації та формування дієвих управлінських рішень. Це створює методичну базу для розгляду практичних аспектів організації обліку і аудиту фінансових результатів у наступних розділах роботи.

РОЗДІЛ 2. СУЧАСНИЙ СТАН ОРГАНІЗАЦІЇ ОБЛІКУ ФІНАНСОВИХ РЕЗУЛЬТАТІВ ТОВ «ЕС.КА.Ю.ЛОДЖІСТІКС»

2.1. Фінансово-економічна характеристика ТОВ «ЕС.КА.Ю.ЛОДЖІСТІКС»

ТОВ «ЕС.КА.Ю.ЛОДЖІСТІКС» є суб'єктом малого підприємництва, діяльність якого зосереджена у сфері вантажних автомобільних перевезень та логістичного супроводу. Основним видом економічної діяльності підприємства відповідно до КВЕД є 49.41 «Вантажний автомобільний транспорт», що визначає його як учасника ринку логістичних послуг. Додатковими видами діяльності є [27]:

- 70.22 «Консультавання з питань комерційної діяльності й керування»;
- 49.39 «Інший пасажирський наземний транспорт, н.в.і.у.»;
- 52.29 «Інша допоміжна діяльність у сфері транспорту».

Таке поєднання видів діяльності забезпечує підприємству можливість надавати комплексні логістичні та супутні послуги.

ТОВ «ЕС.КА.Ю.ЛОДЖІСТІКС» характеризується як підприємство, що динамічно розвивається та демонструє позитивні фінансові тенденції:

- стабільне зростання доходу та прибутку;
- значне нарощування активів;
- збільшення кадрового потенціалу;
- ефективність використання сучасних цифрових інструментів обліку та фінансових розрахунків.

Підприємство має потенціал для подальшого розширення ринку послуг, оптимізації логістичних процесів та підвищення рентабельності.

Станом на 2024 рік чисельність працівників становить 9 осіб, що відповідає масштабам діяльності малого підприємства та забезпечує виконання виробничих і транспортно-логістичних операцій. Порівняно з 2022 роком

кадровий склад істотно зріс (з 1 до 9 осіб), що свідчить про активну фазу розвитку [28].

Бухгалтерська та фінансова звітність формується згідно з вимогами НП(С)БО 25 «Фінансовий звіт суб'єкта малого підприємництва», що обумовлено організаційно-правовою формою та відповідністю критеріям малого підприємства, яка є у доступі на Опендатабот.

Управління ТОВ «ЕС.КА.Ю.ЛОДЖІСТІКС» здійснюється директором, який відповідає за поточне та стратегічне керівництво підприємством, формування політики розвитку, забезпечення операційної ефективності, взаємодію з ключовими клієнтами та контролюючими органами. Компанія є рівноправною власністю двох засновників - Шуптар Софії Юріївни та Свірського Юрія Васильовича, кожен з яких володіє 50 % статутного капіталу. Кінцевим бенефіціарним власником визначена Шуптар Софія Юріївна.

Управлінська модель підприємства базується на принципах оперативності, гнучкості та оптимізації логістичних процесів. Структура є лінійно-функціональною, що відповідає масштабам малого бізнесу й дозволяє уникнути надмірної ієрархії, забезпечуючи швидке прийняття рішень та ефективну координацію між підрозділами. Організаційна структура охоплює такі основні блоки:

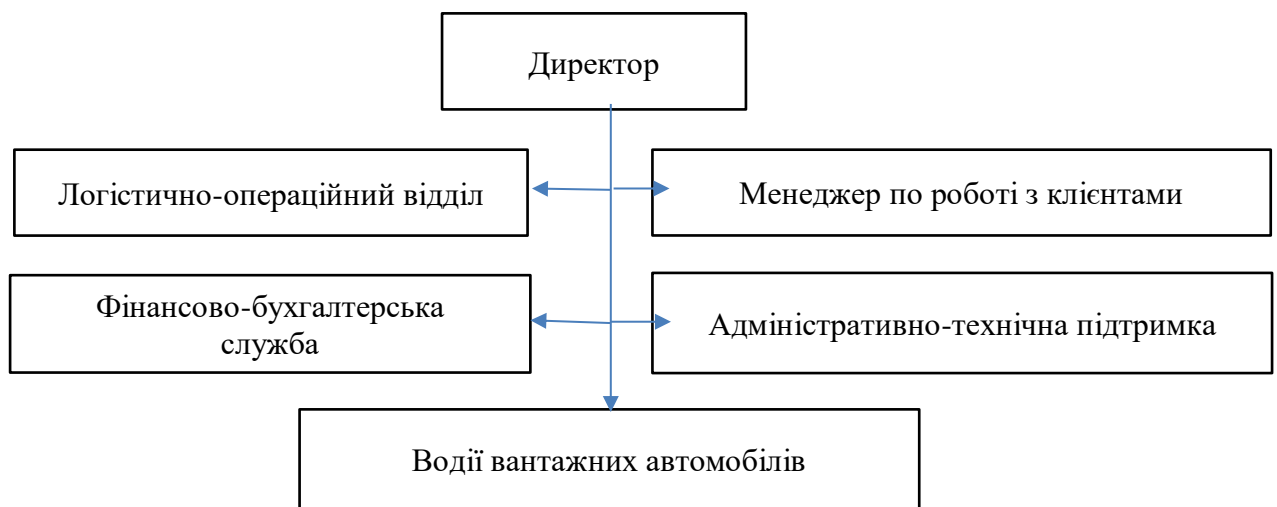

Рис.2.1. Організаційна структура ТОВ «ЕС.КА.Ю.ЛОДЖІСТІКС»

Організаційна структура ТОВ «ЕС.КА.Ю.ЛОДЖІСТІКС» відображена на рисунку 2.1. характеризує взаємозв'язки між керівними та функціональними підрозділами підприємства.

Так, директор здійснює загальне управління, стратегічне планування, організацію договірної роботи, контроль якості логістичних послуг та фінансово-господарську діяльність підприємства. Директор напряму взаємодіє з власниками, відповідає за виконання фінансових показників та розвиток клієнтської бази.

Логістично-операційний відділ є одним із ключових структурних елементів компанії, включає диспетчерів, експедиторів та водіїв вантажного транспорту. Відділ відповідає за планування та контроль маршрутів, організацію перевезень, моніторинг виконання доставок, технічний стан транспорту та дотримання строків. З огляду на КВЕД 52.29, функції відділу також охоплюють іншу допоміжну діяльність у сфері транспорту.

Комерційний напрям (менеджер із роботи з клієнтами) відповідає за укладання договорів, обслуговування клієнтів, підбір оптимальних логістичних рішень, контроль якості сервісу та розширення ринку послуг. Саме цей напрям формує тарифну політику надання послуг автоперевезень та супутньої логістики.

Фінансово-бухгалтерська служба, що включає двох працівників (головного бухгалтера та бухгалтера з первинного обліку). Служба веде бухгалтерський і податковий облік у програмі MASTER:Бухгалтерія, здійснює електронні розрахунки через Приват24 для бізнесу, формує фінансову звітність згідно з НП(С)БО 25, контролює розрахунки з контрагентами та забезпечує своєчасну сплату податків.

Адміністративно-технічна підтримка - забезпечує документообіг, договірну роботу, контроль технічного стану транспортних засобів та організаційні питання діяльності компанії.

Водії вантажних автомобілів – це основна операційна ланка, яка забезпечує виконання транспортних перевезень, дотримання маршрутів і стандартів безпеки, а також взаємодію з клієнтами під час доставки вантажів.

У реєстрах не знайдено публічного переліку конкретних контрагентів або договорів (списки клієнтів у відкритих джерелах відсутні або закриті); є сторінки з контактами та загальною інформацією про компанію, але без детального списку партнерів. Це дозволяє нам зробити певні припущення (цю інформацію керівни переддипломної практики з підприємства назвав комерційною таємницею).

ТОВ «ЕС.КА.Ю. ЛОДЖІСТІКС» вибудувало широку мережу партнерських відносин, що забезпечує стабільність логістичних операцій та високу якість транспортних послуг. Компанія співпрацює з виробничими та торговельно-збутовими підприємствами, аграрними компаніями, оптовими постачальниками та регіональними дистриб'юторами, які формують основний попит на вантажні перевезення. Для забезпечення безперебійної роботи автотранспорту підприємство підтримує сталі стосунки з постачальниками паливно-мастильних матеріалів, сервісними центрами технічного обслуговування, ремонтними майстернями та станціями шиномонтажу. Значну частку партнерської мережі становлять субпідрядні перевізники та експедиторські компанії, що залучаються у періоди пікових навантажень або для виконання спеціалізованих маршрутів.

Формат діяльності та наявність КВЕДів дозволяють компанії брати участь у місцевих тендерах на перевезення вантажів та надання допоміжних транспортних послуг при необхідності.

Компанія також співпрацює зі страховими установами для оформлення страхування вантажів і транспортних засобів та з операторами складської логістики, що забезпечують можливість тимчасового зберігання продукції клієнтів. Такий формат взаємодії дозволяє підприємству забезпечувати комплексне логістичне обслуговування і підтримувати гнучкість у роботі з різними категоріями замовників. За результатами моніторингу відкритих

джерел, участь у державних закупівлях на момент дослідження не є системною, проте підприємство має можливість і потенціал для роботи з бюджетними організаціями у сфері транспортно-логістичного забезпечення. Сформована партнерська інфраструктура свідчить про здатність компанії ефективно функціонувати в умовах конкурентного ринку та оперативно адаптуватися до потреб клієнтів.

За даними Опендатабот можемо охарактеризувати основні показники діяльності.

Таблиця 2.1.

Фінансові показники ТОВ «ЕС.КА.Ю.ЛОДЖІСТІКС» за даними Опендатабот

Показник	2022	2023	2024	Відхилення		Темп зростання 2024/2023, %
				2023/2022	2024/2023	
Дохід, грн	6871400	18532800	26023100	+11661400	+7490300	+40,4 %
Чистий прибуток, грн	313800	429300	681200	+115500	+251900	+58,7 %
Активи, грн	1294700	4277200	7296700	+2982500	+3019500	+70,6 %
Зобов'язання, грн	981200	3534400	5002900	+2553200	+1468500	+41,6 %
Кількість працівників, осіб	1	5	9	+4	+4	+80 %

Джерело: [28]

Фінансові показники за даним таблиці 2.1. та поданими системою Опендатабот про ТОВ «ЕС.КА.Ю.ЛОДЖІСТІКС» за 2022–2024 роки свідчать про динамічний розвиток підприємства та суттєве нарощення його економічного потенціалу. Дохід підприємства зростав високими темпами: у 2023 році він збільшився майже у три рази порівняно з попереднім роком, а у 2024 році темп зростання залишався значним, що вказує на успішне розширення діяльності на ринку логістичних послуг. Позитивна тенденція спостерігається й у зміні чистого прибутку, який за два роки зріс більш ніж удвічі, при цьому особливо високими темпами у 2024 році. Така динаміка свідчить про ефективність операційної діяльності та оптимальне управління витратами.

Активи підприємства також демонструють інтенсивне зростання, що може бути пов'язано з розширенням автопарку, збільшенням обсягів оборотних коштів або інвестиціями у матеріально-технічне забезпечення логістичного процесу. Зобов'язання, хоч і збільшуються, зростають менш інтенсивно у порівнянні з доходами та активами, що вказує на достатню фінансову стійкість та контрольованість боргового навантаження.

Значне збільшення кількості працівників - з одного до дев'яти осіб - підтверджує розширення масштабів операційної діяльності підприємства та підвищення попиту на його послуги. В цілому аналіз показує, що ТОВ «ЕС.КА.Ю.ЛОДЖІСТІКС» перебуває на етапі активного зростання, нарощує фінансові та виробничі можливості, демонструє стабільне покращення ключових показників та потенціал для подальшого розвитку.

Використовуючи дані форм звітності, а саме – Фінансової звітності суб'єкта малого підприємництва ТОВ «ЕС.КА.Ю.ЛОДЖІСТІКС» за 2022-2024 рр. та застосовуючи сучасні методики фінансового аналізу [23; 35; 36] формуємо наступні аналітичні таблиці. Перша таблиця за даними ф№1-м щодо стану та ефективності використання основних засобів ТОВ у динаміці.

Таблиця 1.2.

Показники стану та ефективності використання основних засобів
ТОВ «ЕС.КА.Ю.ЛОДЖІСТІКС» у 2022-2024 рр.

Показники	2022	2023	2024	Абсолютне відхилення		Темп зміни, %	
				2023– 2022	2024– 2023	2023/ 2022	2024/ 2023
1	2	3	4	5	6	7	8
Чистий дохід від реалізації, тис. грн	6871,4 0	15752, 88	22119,64	+8881, 48	+6366, 76	229,2	140,4
Первісна вартість ОЗ, тис. грн	–	94,35	1 475,09	–	+1380, 74	–	1559,3
Знос ОЗ, тис. грн	-	-	61,20	-	+61,20	–	–

Середньорічна вартість ОЗ, тис. грн*	–	94,35	784,72	–	+690,37	–	831,8
Чистий прибуток, тис. грн	313,80	364,90	579,02	+51,10	+214,12	116,3	158,7
Середньооблікова чисельність працівників, осіб	1	5	9	+4	+4	500,0	180,0
Коефіцієнт зносу, %	x	x	4,15	x	+4,15	x	x

Джерело – фінансова звітність ТОВ «ЕС.КА.Ю.ЛОДЖІСТІКС» за 2022-2024 рр.

Продовження таблиці 1.2.

Фондовіддача, грн/грн	x	167,0	28,2	x	–138,8	x	16,9
Фондомісткість, грн/грн	x	0,006	0,035	x	+0,029	x	583,3
Фондоозброєність, тис. грн/особу	731,5	919,2	1 496,3	+187,7	+577,1	125,7	162,8
Фондорентабельність, %	29,36	50,74	12,04	+21,38	–38,70	172,8	23

З аналізу даних таблиці 2.2., сформованої уже із звітних форм ТОВ бачимо, що чистий дохід від реалізації послуг зростає високими темпами: у 2023 році він збільшився більш ніж удвічі порівняно з 2022 роком, а у 2024 році підприємство забезпечило подальше зростання на 40,4 %. Така динаміка вказує на активне розширення клієнтської бази та збільшення обсягів логістичних послуг.

Первісна вартість основних засобів у 2024 році різко зросла — з 94,35 тис. грн до 1 475,09 тис. грн. Це свідчить про суттєве оновлення та розширення матеріально-технічної бази, зокрема придбання транспорту та обладнання, необхідного для логістичної діяльності. Поява зносу основних засобів у 2024 році також підтверджує активне введення нових об'єктів в експлуатацію.

Чистий прибуток підприємства стабільно зростає: у 2023 році приріст становив 16,3 %, а в 2024 році — 58,7 %. Це демонструє підвищення ефективності операційної діяльності та здатність утримувати рентабельність на тлі збільшення масштабів бізнесу.

Середньооблікова чисельність штатних працівників збільшилася з 1 особи у 2022 році до 9 осіб у 2024 році, що відображає інтенсивне нарощення операційних потужностей та розширення підприємства.

Середній рівень фондівіддачі знизився у 2024 році у зв'язку зі значними інвестиціями в основні засоби, які ще не повністю трансформувалися у відповідний приріст доходу. Проте таке зменшення є типовим для підприємств, що перебувають на етапі активного інвестування.

Загальна динаміка фінансових показників свідчить про стійкий розвиток компанії, розширення логістичних можливостей та зростання конкурентоспроможності на ринку транспортних послуг.

На наступному етапі проведемо оцінку ефективності використання оборотних засобів. Для підрахунку коефіцієнтів скористаємось формулами:

- Коефіцієнт оборотності = Чистий дохід / Оборотні активи (2.1.)
- Коефіцієнт завантаження = Оборотні активи / Чистий дохід (2.2.)
- Тривалість обороту = 365 / Коефіцієнт оборотності (2.3.)

Для детального аналізу будемо таблицю 2.3.

Таблиця 2.3.

Оцінка ефективності використання оборотних коштів

Показники	Роки			Абсолютне відхилення		Темп зміни, %	
	2021	2022	2023	2022р. від 2021р.	2023р. від 2022р.	2022р. до 2021р.	2023р. від 2022р.
1	2	3	4	5	6	7	8
Чистий дохід від реалізації, тис. грн	6871,40	15752,8	22119,6	+8881, 48	+6366, 76	229,2	140,4

Вартість оборотних активів, тис. грн	1294,70	3541,27	2776,70	+2246,57	-764,6	273,6	78,4
Коефіцієнт оборотності (разів)	5,31	4,45	7,97	-0,86	+3,52	83,8	179,1
Коефіцієнт завантаження (грн/грн)	0,19	0,22	0,13	+0,03	-0,09	115,8	59,1
Число днів у періоді, дні	365	365	365	x	x	x	x
Тривалість обороту, дні	68,7	82,0	45,8	+13,3	-36,2	119,4	55,8

За результатами аналізу таблиці 2.3. щодо динаміки економічних показників ефективності використання оборотних коштів слід відзначити спочатку про суттєве зростання масштабів діяльності підприємства впродовж 2022–2024 років. Чистий дохід від реалізації збільшувався високими темпами: у 2023 році він зріс на 129 %, а у 2024 році – ще на 40,4 %. Такі тенденції свідчать про збільшення обсягів логістичних послуг та активне розширення клієнтської бази.

Вартість оборотних активів також збільшилася у 2023 році майже у 2,7 раза порівняно з 2022 роком, що могло бути пов'язано з формуванням запасів, збільшенням дебіторської заборгованості або нарощенням оборотного капіталу. У 2024 році показник дещо зменшився, що можна трактувати як оптимізацію обсягу оборотних коштів та підвищення ефективності їх використання.

Коефіцієнт оборотності свідчить про зміну швидкості обігу оборотних активів. У 2023 році він знизився до 4,45, що означає сповільнення обороту через різке зростання оборотних активів. Проте у 2024 році коефіцієнт зріс до

7,97, що відображає значне прискорення обігу коштів та їх ефективніше залучення в господарські процеси.

Коефіцієнт завантаження залишався на прийнятному рівні, але у 2024 році він знизився до 0,13 грн оборотних активів на 1 грн доходу, що є позитивною тенденцією, оскільки підприємству знадобилося менше оборотних ресурсів для формування одного гривневого обсягу доходу.

Тривалість обороту оборотних активів зросла у 2023 році до 82 днів, що свідчило про певну інертність оборотних коштів, але у 2024 році скоротилася до 45,8 дня, що є ознакою значного підвищення фінансово-операційної ефективності.

Загалом аналіз показує, що ТОВ «ЕС.КА.Ю.ЛОДЖІСТІКС» у 2024 році змогло суттєво оптимізувати використання оборотних коштів, прискорити їх оборот та зменшити потребу в залученні додаткових ресурсів, забезпечуючи зростання обсягів діяльності та покращення фінансових результатів.

На наступному етапі проаналізуємо ефективності використання трудових ресурсів. При формування таблиці ми використовуємо формули з наявних методик економічного аналізу [18; 35]. Зокрема:

$$\text{- Продуктивність праці} = \text{Чистий дохід} / \text{Кількість працівників} \quad (2.4.)$$

$$\text{- Прибуток на одного працівника} = \text{Чистий прибуток} / \text{Кількість працівників} \quad (2.5.)$$

$$\text{- Затратомісткість} = (\text{Витрати} / \text{Дохід}) \times 100 \% \quad (2.6.)$$

$$\text{- Затратовіддача} = \text{Дохід} / \text{Витрати} \quad (2.7.)$$

Для оцінки сформуємо таблицю 2.4.

Таблиця 2.4.

Оцінка ефективності використання трудових ресурсів

Показники	2021	2022	2023	Абсолютне відхилення	
				2022–2021	2023–2022
1	2	3	4	5	6
Чистий дохід від реалізації, тис. грн	6871,40	15752,88	22119,64	+8 881,48	+6 366,76

Кількість працівників, осіб	1	5	9	+4	+4
Продуктивність праці, тис. грн/особу	6871,40	3150,58	2457,74	-3 720,82	-692,84
Чистий прибуток, тис. грн	313,80	364,90	579,02	+51,10	+214,12
Прибуток на одного працівника, тис. грн	313,80	72,98	64,34	-240,82	-8,64
Витрати, тис. грн	6 488,70	15307,90	21413,54	+8 819,20	+6 105,64
Затратомісткість, %	94,4	97,1	96,9	+2,7	-0,2
Затратовіддача, грн/грн	1,06	1,03	1,03	-0,03	0,0

Аналіз таблиці 2.4. свідчить про те, що У 2022–2024 роках підприємство демонструє значне зростання кількості працівників: з 1 особи у 2022 році до 9 осіб у 2024 році, що відповідає розширенню обсягів діяльності та збільшенню обсягу наданих логістичних послуг.

Продуктивність праці на одного працівника знижується у 2023 та 2024 роках (з 6 871 тис. грн/особу у 2022 до 2 457 тис. грн/особу у 2024), що є типовим явищем при швидкому масштабуванні компанії - зростає чисельність персоналу, а доходи зростають повільніше відносно кількості працівників.

Чистий прибуток підприємства стабільно зростає, хоча прибуток на одного працівника зменшується через активне збільшення штату. Це свідчить про те, що компанія інвестує у людські ресурси для забезпечення подальшого зростання обсягів перевезень і логістики.

Затратомісткість зберігається на високому рівні (~97 %), що вказує на високу частку витрат у доході, зокрема через збільшення собівартості реалізованих послуг (20409 тис. грн у 2024 році). При цьому затратовіддача стабільна, що свідчить про збалансованість витрат і доходів та контроль ефективності використання ресурсів.

Загалом аналіз показує, що підприємство активно нарощує персонал і обсяги діяльності, забезпечуючи зростання доходу і прибутку, але при цьому необхідно продовжувати оптимізацію продуктивності праці та витрат.

На наступному етапі проведемо детальну оцінку фінансових результатів ТОВ (у Таблиці 2.5.) та рівня рентабельності Товариства. Щоб підрахувати рентабельність застосуємо формули (2.8)–(2.10), за допомогою яких у таблиці 2.6 буде визначено основні показники ефективності [18; 23; 31; 35]:

$$\text{Рентабельність продажів (\%)} = (\text{Чистий прибуток} / \text{Чистий дохід}) \times 100 \quad (2.8)$$

$$\text{Рентабельність активів (\%)} = (\text{Чистий прибуток} / \text{Середньорічна вартість активів}) \times 100 \quad (2.9)$$

$$\text{Рентабельність персоналу} = (\text{Чистий прибуток} / \text{Кількість працівників}) \quad (2.10)$$

Таблиця 2.5.

Динаміка формування чистого прибутку ТОВ, тис.грн.

Показники	2022	2023	2024	Абсолютне відхилення	
				2023/2022	2024/2023
1	2	3	4	5	6
Чистий дохід від реалізації продукції/послуг, тис. грн	6871,40	15752,88	22119,64	+8 881,48	+6 366,76
Собівартість реалізованої продукції/послуг, тис. грн	4031,60	12748,55	20409,35	+8716,95	+7660,80

Валовий прибуток, тис. грн	2839,80	3004,33	1710,29	+164,53	-1 294,04
Інші операційні доходи, тис. грн	-	-	-	-	-
Інші операційні витрати, тис. грн	2457,10	2559,35	1001,55	+102,25	-1 557,80
Чистий прибуток, тис. грн	313,80	364,90	579,02	+51,10	+214,12

Як зазначалось раніше, за період 2022–2024 років спостерігається значне зростання чистого доходу та собівартості реалізованих послуг, що відповідає розширенню обсягів діяльності компанії. У 2023 році валовий прибуток незначно зріс порівняно з 2022 роком (+164 тис. грн), проте у 2024 році він знизився до 1 710 тис. грн через суттєве зростання собівартості та одночасне зменшення інших операційних витрат.

Інші операційні доходи та інші доходи відсутні, що свідчить про те, що підприємство не отримує додаткових фінансових надходжень поза основною діяльністю.

Інші операційні витрати у 2024 році зменшилися майже у 2,5 рази порівняно з 2023 роком (з 2 559 тис. грн до 1 002 тис. грн), що свідчить про ефективнішу організацію операційних процесів та оптимізацію непередбачених витрат. Інші витрати з'явилися у 2024 році (2,6 тис. грн), але їхня величина є незначною і практично не впливає на фінансовий результат.

Чистий прибуток підприємства у 2024 році збільшився більш ніж удвічі порівняно з 2023 роком (з 365 тис. грн до 579 тис. грн), що свідчить про ефективне управління витратами та фінансовими ресурсами навіть за умов зростання собівартості послуг.

Загалом фінансові результати показують, що підприємство успішно розширює обсяги діяльності та покращує контроль над операційними витратами, зберігаючи позитивну рентабельність та стабільність прибутковості.

Таблиця 2.6.

Аналіз показників прибутковості та рентабельності

Показники	Роки			Абсолютне відхилення	
	2022	2023	2024	2023-2022	2024-2023
1	2	3	4	5	6
Чистий дохід від реалізації, тис. грн	6871,40	15752,88	22119,64	+8881,48	+6 366,76
Чистий прибуток, тис. грн	313,80	364,90	579,02	+51,10	+214,12
Рентабельність продажів, %	4,56	2,32	2,62	-2,24	+0,30
Рентабельність активів, %	24,23	10,03	9,33	-14,20	-0,70
Рентабельність персоналу, тис. грн/особа	313,80	72,98	64,34	-240,82	-8,64

Дані таблиці 2.6. демонструють динпмвку змін за аналізований період, зокрема - спостерігається стійке зростання чистого доходу компанії: від 6 871,4 тис. грн у 2022 році до 22 119,64 тис. грн у 2024 році. При цьому темпи зростання доходу у 2023 році (+8 881,48 тис. грн) були значно вищими, ніж у 2024 році (+6 366,76 тис. грн), що свідчить про уповільнення динаміки росту після піку 2023 року.

Чистий прибуток продемонстрував нестабільну динаміку: у 2022 році він становив 313,8 тис. грн, у 2023 році збільшився незначно до 364,9 тис. грн, а у 2024 році різко зріс до 579,02 тис. грн. Це вказує на ефект оптимізації витрат або підвищення ефективності операційної діяльності в 2024 році, незважаючи на відносно менше приросту доходу.

Рентабельність продажів показала зниження у 2023 році (2,32 %), що було обумовлено високим зростанням собівартості реалізованої продукції, проте у 2024 році цей показник трохи відновився до 2,62 %, що відображає покращення контролю над витратами.

Рентабельність активів демонструє поступове зниження протягом трьох років (з 24,23 % у 2022 році до 9,33 % у 2024 році), що може свідчити про

активне нарощування активної бази, у тому числі необоротних активів, без пропорційного приросту прибутку.

Рентабельність персоналу має негативну тенденцію: від високого рівня 313,8 тис. грн/особу у 2022 році до 64,34 тис. грн/особу у 2024 році. Це пояснюється значним збільшенням чисельності персоналу (з 1 особи у 2022 році до 9 осіб у 2024 році) при менш ніж пропорційному зростанні прибутку.

Загалом, дані свідчать про те, що компанія активно розширює операційну діяльність і нарощує обсяги доходу, проте ефективність використання активів та персоналу потребує подальшого вдосконалення для підтримки стабільної рентабельності.

Для проведення аналізу фінансового стану сформуємо спеціальні таблиці, які дозволять охарактеризувати структуру Балансу, динамію власного і позикового капіталів і дати характеристику коефіцієнтам фінансової стійкості.

Аналіз фінансового стану підприємств передбачає окрім горизонтального і вертикального аналізу (читання) Балансу, оцінку показників його ліквідності і платоспроможності та проводиться за спеціальною методикою [33; 38].

Такий аналіз передбачає розрахунок коефіцієнтів [33], розрахованих і поданих нами у наступній таблиці.

Таблиця 2.7.

Динаміка активів і пасивів ТОВ

Показники	2022	2023	2024	Абсолютне відхилення	
				2023–2022	2024–2023
Грошові кошти	843,40	430,18	136,51	–413,22	–293,67
Необоротні активи	x	94,35	3425,30	+94,35	+3330,95
Оборотні активи (вартість)	1294,70	3541,27	2776,70	+2246,57	–764,57

Всього активів (валюта балансу)	1294,70	3635,62	6202,19	+2340,92	+2566,57
Власний капітал	313,50	631,38	1210,40	+317,88	+579,02
Поточні зобов'язання	981,20	3004,24	4252,46	+2 023,04	+1 248,22
Всього пасивів	1294,70	3635,62	6202,19	+2 340,92	+2566,57

Таблиця 2.8.

Аналіз власного і позикового капіталів ТОВ

Показники	2022	2023	2024	Абсолютне відхилення	
				2023–2022	2024–2023
Власний капітал, тис. грн	313,50	631,38	1210,40	+317,88	+579,02
Позиковий капітал (поточні зобов'язання), тис. грн	981,20	3004,24	4252,46	+2 023,04	+1 248,22
Відношення власного до позикового капіталу	0,32	0,21	0,28	-0,11	+0,07
Частка власного капіталу у валюті балансу, %	24,2	17,4	19,5	-6,8 п.п.	+2,1

Аналіз фінансового стану ТОВ «ЕС.КА.Ю.ЛОДЖІСТІКС» свідчить про динамічне зростання активів підприємства у 2022–2024 роках. Загальна валюта балансу збільшилася з 1294,7 тис. грн у 2022 році до 6202,2 тис. грн у 2024 році, що відображає активне розширення діяльності та нарощування обсягів логістичних послуг. Значне збільшення необоротних активів у 2024 році до 3425,3 тис. грн свідчить про інвестиції в транспортні засоби та обладнання, тоді як грошові кошти підприємства скоротилися до 136,5 тис. грн, що може вказувати на високі операційні та капітальні витрати.

Власний капітал підприємства зростає стабільно, майже вдвічі з 313,5 тис. грн у 2022 році до 1 210,4 тис. грн у 2024 році, що демонструє накопичення прибутку та певну фінансову стабільність. Однак поточні зобов'язання також значно зросли, досягнувши 4 252,5 тис. грн у 2024 році, що свідчить про активне

залучення позикових коштів для фінансування росту підприємства. Відношення власного до позикового капіталу залишалось низьким, що відображає певну фінансову залежність від зовнішніх джерел.

Таблиця 2.9.

Коефіцієнти фінансової стійкості

Показники	2022	2023	2024
Коефіцієнт автономії (Власний капітал / Всього пасивів)	0,24	0,17	0,20
Коефіцієнт фінансової залежності (Позиковий капітал / Всього пасивів)	0,76	0,83	0,80
Коефіцієнт маневреності власного капіталу (Грошові кошти / Власний капітал)	2,69	0,68	0,11

Коефіцієнти фінансової стійкості показують, що підприємство має обмежену автономію: коефіцієнт автономії знизився у 2023 році до 0,17, проте у 2024 році зріс до 0,20, а коефіцієнт маневреності власного капіталу у 2024 році склав 0,11, що свідчить про обмежену ліквідність власних коштів. Коефіцієнт фінансової залежності залишався високим, але зменшився у 2024 році, що вказує на поступове стабілізування структури капіталу.

Загалом можна зробити висновок, що ТОВ «ЕС.КА.Ю.ЛОДЖІСТІКС» активно розширює діяльність та інвестує у необоротні активи, демонструючи зростання власного капіталу. Водночас високий рівень позикових коштів і низька ліквідність власного капіталу свідчать про потребу в балансуванні фінансування, оптимізації структури капіталу та підвищенні фінансової стійкості підприємства.

При оцінці фінансового стану найпоширеніше використовуються коефіцієнти, що характеризують ліквідність та платоспроможність підприємства [18; 34; 35]. Для аналізу таких показників складаємо таблицю 2.10.

Таблиця 2.10.

Оцінка коефіцієнтів ліквідності та платоспроможності

Показники	2022	2023	2024	Нормативне значення	Абсолютне відхилення 2023–2022
Коефіцієнт поточної ліквідності (Оборотні активи / Поточні зобов'язання)	1,32	1,18	0,65	$\geq 2,0$	-0,14
Коефіцієнт швидкої ліквідності ((Оборотні активи – Запаси) / Поточні зобов'язання))	1,32	1,18	0,65	$\geq 1,0$	-0,14
Коефіцієнт абсолютної ліквідності (Грошові кошти / Поточні зобов'язання)	0,86	0,14	0,03	0,2–0,3	-0,72
Коефіцієнт фінансової автономії (Власний капітал / Всього пасивів)	0,24	0,17	0,20	$\geq 0,5$	-0,07
Коефіцієнт фінансової залежності (Позиковий капітал / Всього пасивів)	0,76	0,83	0,80	$\leq 0,5$	+0,07

Аналіз коефіцієнтів ліквідності показує, що ТОВ «ЕС.КА.Ю.ЛОДЖІСТІКС» у 2022–2024 роках перевищувало нормативи лише за абсолютною ліквідністю у 2022 році, тоді як у 2023 та 2024 роках показник різко знизився до 0,14 і 0,03 відповідно, що свідчить про обмежену кількість грошових коштів для негайного погашення зобов'язань. Поточна та швидка ліквідність знизилася з 1,32 у 2022 році до 0,65 у 2024 році, що менше нормативного рівня (2,0 для поточної та 1,0 для швидкої), і свідчить про ризик неплатоспроможності за короткостроковими зобов'язаннями.

Коефіцієнт фінансової автономії залишався низьким у 2022–2024 роках (0,24 → 0,17 → 0,20), що свідчить про високу залежність підприємства від зовнішніх джерел фінансування. Водночас коефіцієнт фінансової залежності перевищував нормативні 0,5, проте у 2024 році показав незначне зниження, що може свідчити про початкове стабілізування структури капіталу та зменшення ризику перевищення позикових зобов'язань.

Загалом можна зробити висновок, що підприємству слід звернути увагу на збільшення грошових коштів та скорочення поточних зобов'язань, щоб забезпечити достатній рівень ліквідності та платоспроможності, а також продовжити роботу над підвищенням частки власного капіталу у фінансуванні активів.

Основні показники діяльності ТОВ систематизуємо у вигляді таблиці у Додатку А.

2.2. Організація обліку і оподаткування фінансових результатів ТОВ «ЕС.КА.Ю.ЛОДЖІСТІКС»

ТОВ «ЕС.КА.Ю.ЛОДЖІСТІКС» є суб'єктом малого підприємництва, діяльність якого зосереджена у сфері вантажних автомобільних перевезень та логістичного супроводу. Основним видом економічної діяльності підприємства відповідно до КВЕД є 49.41 «Вантажний автомобільний транспорт», що визначає його як учасника ринку логістичних послуг [27].

Додатковими видами діяльності є 70.22 «Консультації з питань комерційної діяльності й керування», 49.39 «Інший пасажирський наземний транспорт, н.в.і.у.» та 52.29 «Інша допоміжна діяльність у сфері транспорту». Таке поєднання напрямів надає підприємству можливість формувати комплексний пакет транспортно-логістичних послуг для своїх клієнтів [27].

Організація бухгалтерського обліку на підприємстві побудована відповідно до вимог Закону України «Про бухгалтерський облік та фінансову звітність в Україні», Податкового кодексу України та Національних положень (стандартів) бухгалтерського обліку.

ТОВ має невелику, але достатньо ефективну управлінську структуру. Бухгалтерська служба підприємства складається з головного бухгалтера та бухгалтера з первинного обліку. Облік ведеться за допомогою програмного забезпечення MASTER:Бухгалтерія, що забезпечує формування реєстрів, автоматизоване проведення господарських операцій за Планом рахунків та складання фінансової звітності за НП(С)БО.

Для здійснення безготівкових розрахунків підприємство широко використовує сервіс Приват24 для бізнесу, який дозволяє оперативно проводити платежі, контролювати рух коштів і формувати необхідні аналітичні дані.

Як суб'єкт малого підприємництва, ТОВ «ЕС.КА.Ю.ЛОДЖІСТІКС» складає фінансову звітність відповідно до вимог НП(С)БО 25 «Фінансовий звіт суб'єкта малого підприємництва», що визначає її скорочений формат та структуру. Водночас підприємство веде податковий облік згідно з нормами

Податкового кодексу України, зокрема щодо визначення об'єкта оподаткування податком на прибуток, формування доходів і витрат, застосування податкових різниць, а також своєчасності сплати податкових зобов'язань.

Основними завданнями бухгалтерської служби у сфері обліку фінансових результатів є:

- ведення аналітичного й синтетичного обліку доходів і витрат;
- контроль за правильністю формування собівартості продукції;
- здійснення розрахунків із контрагентами та своєчасне відображення доходів;
- визначення фінансового результату за видами діяльності на рахунку 79 «Фінансові результати»;
- складання фінансової звітності згідно з НП(С)БО 1, 3 та 25;
- формування податкової бази для визначення податку на прибуток.

Вивчаючи Наказ про облікову політику ТОВ, то для обліку фінансових результатів. Доходів і витрат застосовує принцип нарахування, що забезпечує визнання доходів і витрат у момент їх виникнення, незалежно від руху грошових коштів. Доходи обліковуються за кредитом рахунків класу 7, витрати – за дебетом рахунків класу 9.

Таблиця 2.11.

Класифікація рахунків доходів і витрат, що формують фінансовий результат [8]

Група	Рахунок	Зміст операцій
Доходи від операційної діяльності	701	Дохід від реалізації готової продукції
	702	Дохід від реалізації товарів
	703	Дохід від реалізації робіт і послуг
Інші операційні доходи	711	Дохід від операційної оренди
	713	Дохід від операційних курсових різниць
	715	Одержані штрафи, пені, неустойки
Адміністративні витрати	92	Витрати на управління підприємством
Витрати на збут	93	Транспортно-заготівельні та збутові витрати
Інші операційні витрати	94	Списання запасів, штрафи, втрати
Формування фінансового результату	791	Результат операційної діяльності
	792	Результат фінансових операцій
	793	Результат іншої діяльності

До витрат включають прямі витрати на виконання перевезень (паливо, амортизація рухомого складу, оплата праці водіїв), загальновиробничі витрати (ремонт та обслуговування автомобілів), адміністративні та витрати на збут.

Для потреб бухгалтерського обліку та управлінського контролю логістичні витрати доцільно класифікувати за кількома ознаками, що дозволяє забезпечити детальний аналіз та контроль ефективності логістичних функцій підприємства.

Таблиця 2.12.

Ознаки класифікації логістичних витрат для цілей бухгалтерського обліку

№	Ознака класифікації	Класифікаційні групи	Призначення в обліку
1	За видом логістичної операції	Транспортування, зберігання, пакування, навантаження/розвантаження, інформаційна логістика	Визначення об'єктів витрат для аналітичного обліку
2	За місцем виникнення	Виробництво, склад, відділ збуту, адміністрація	Формування облікових даних за центрами відповідальності
3	За функціональним призначенням	Виробничі витрати, витрати на збут, адміністративні витрати, інші операційні витрати	Визначення рахунків обліку (23, 92, 93, 94)
4	За способом віднесення на об'єкт обліку	Прямі, непрямі	Розподіл витрат між об'єктами логістики (маршрути, склади, проекти)
5	За періодичністю	Постійні, змінні	Застосування методів розподілу витрат і калькулювання; планування та бюджетування

Сформовано автором на основі джерел: [19; 22; 37]

Відповідно до чинного законодавства України, логістичні витрати можуть бути віднесені до різних рахунків бухгалтерського обліку за Положенням (стандартом) бухгалтерського обліку 16 «Витрати»:

• Рахунок 23 «Виробництво» – витрати логістики, що безпосередньо пов'язані з доставкою сировини для виробництва (у випадку, якщо підприємство виконує внутрішні логістичні операції для виробництва пакувальних матеріалів чи підготовки товарів до перевезення).

• Рахунок 92 «Адміністративні витрати» – внутрішні логістичні переміщення, управлінські операції, витрати на адміністративне забезпечення перевезень.

• Рахунок 93 «Витрати на збут» – транспортування вантажів до клієнтів, пакування, зберігання готової продукції для відвантаження.

• Рахунок 94 «Інші операційні витрати» – разові або специфічні логістичні витрати, що не належать до основних функцій перевезень.

За методологією І. Й. Яремка, системний підхід до класифікації логістичних витрат дозволяє забезпечити комплексну оцінку ефективності логістичних функцій підприємства, аналізуючи витрати за видами логістичної діяльності, способом включення у собівартість, економічною природою, місцем виникнення та способом здійснення [50].

Таблиця 2.13.

Типові кореспонденції рахунків логістичних витрат

ТОВ «ЕС.КА.Ю.ЛОДЖІСТІКС»

№	Операція	Дт	Кт
1	Оплата транспортування вантажу зовнішнім перевізником	93	631
2	Витрати на паливо та експлуатацію власного автотранспорту	23	681
3	Витрати на зарплату водіїв та експедиторів	23, 92, 93	661
4	Витрати на оренду складу та утримання складських приміщень	92	681
5	Витрати на страхування вантажу	94	681
6	Витрати на інформаційне забезпечення логістики (ERP, GPS)	92	681

Особливостями обліку на бухгалтерських рахунках у ТОВ є те, що

• основний дохід формується за рахунком 703 «Дохід від реалізації робіт і послуг»;

- собівартість перевезень включає паливо, зарплату водіїв, амортизацію автомобілів, ремонт, тахографи, платні дороги;
- часто присутні витрати простою, штрафи за порушення часових інтервалів, що обліковуються на 94 рахунку;
- загальновиробничі витрати (ремонт, техогляд) можуть розподілятися між рейсами.

Під час здійснення перевезення вантажу мають бути складені первинні документи. Важливим документом з обліку витрат транспортних перевезень є використання товарно-транспортної накладної та подорожнього листа. Товарно-транспортна накладна складається для оформлення перевезень товарів та є основним документом для проведення розрахунків за надані послуги. Це єдиний документ для всіх учасників транспортного процесу.

Накладна може бути складена як у паперовій, так і в електронній формі та має містити обов'язкові реквізити, які передбачені правилами перевезення вантажів. Перехід за останні роки логістичних підприємств на застосування інструментів електронного документообігу, наприклад, Вчасно чи EDIN значно полегшує роботу з обміном на узгодженням первинних документів, зокрема, електронних товарно-транспортних накладних, використання яких з початку 2026 року має стати обов'язковим для всіх організацій, але не відмінняє норму закону [3] щодо вимоги архівування повного пакету первинних документів по кожному перевезенню.

Щодо доходів, то вони визнаються або в момент надходження коштів (виписка банку, платіжне доручення), або в момент надання послуги. Для визначення фінансового результату складається довідка бухгалтерії.

У програмі МАСТЕР:бухгалтерія внесення первинних операцій (документів) проводиться через модулі – «Банк і каса», «Продажі» та «Покупки». На етапі закриття періоду і формування звіту програма автоматично акумулює введену інформацію та формує фінансову звітність.

Процедура зазвичай така: усі господарські операції заносяться у відповідні модулі (продаж, закупівлі, склад, банк, каса, виробництво тощо). Система

обробляє ці дані, проводить бухгалтерські проводки відповідно до налаштованого Плану рахунків і аналітик. MASTER:Бухгалтерія дозволяє налаштувати аналітику (підрозділи, статті доходів/витрат, напрямки діяльності тощо). При закритті періоду (місяць, квартал, рік) програма «підсумовує» операції - доходи, витрати — і на їх основі розраховує фінансовий результат (прибуток або збиток). Потім формується «Звіт про фінансові результати», який відображає підсумковий результат.

У таблиці 2.14. систематизовано первинні документи для обліку витрат логістичних підприємств.

Таблиця 2.14.

Первинні документи з обліку витрат логістичних підприємств

Назва	Інформація, що відображається в документі
1	2
Видаткова накладна	Найменування товару, кількість, ціна, дата видачі, підпис відповідальної особи
Рахунок-фактура	Найменування товару або послуги, ціна, кількість, дата, сума до оплати, ПДВ, реквізити контрагента
Акт наданих послуг	Вид та обсяг наданих послуг, їх вартість, дата виконання, підписи відповідальних осіб
Товарно-транспортна накладна	Перевізник, дата та місце відправлення і доставки вантажу, відправник і перевізник, інформація про вантаж. ТТН є основним документом на перевезення вантажів і доказом, що відбулося перевезення ТМЦ з одного пункту в інший
Заявка на перевезення	Інформація про водія, транспорт, вантаж, маршрут

У MASTER:Бухгалтерія фінансові результати відображаються через стандартні регламентовані звіти:

- Звіт про фінансові результати - основний документ, який показує прибуток або збиток за обраний період.

- Баланс — показує фінансовий стан, який також залежить від фінансових результатів (капітал, зобов'язання, активи).

- Оборотно-сальдова відомість, головна книга - допоміжні документи/звітність, які відображають рух коштів, рахунків, і потрібні для перевірки коректності проводок.

- За необхідності - звіти, податкові декларації тощо, які впливають на фінансові результати та подальший облік.

Рахунок 79 використовується для закриття доходів і витрат наприкінці звітного періоду. За його кредитом відображається перевищення доходів над витратами (прибуток), за дебетом – збиток [24]. Схематичне відображення формування фінансового результату подано у таблиці 2.15.

Таблиця 2.15.

Схематичне відображення формування фінансового результату

Елемент	Рахунок	Вплив на фінансовий результат
Доходи	Рахунки 70–79	Збільшують фінансовий результат (прибуток)
Витрати	Рахунки 90–98	Зменшують фінансовий результат (формують витрати)
Фінансовий результат	Рахунок 79	Порівняння доходів і витрат
Нерозподілений прибуток / непокритий збиток	Рахунок 44	Відображення кінцевого результату після закриття рахунків

На основі літературних джерел, статей і Інструкції до Плану рахунків [8; 9; 10; 14; 16; 24; 39; 40] сформуємо типові кореспонденції рахунків обліку фінансових результатів для логістичних підприємств у наступній таблиці.

Таблиця 2.16.

Типові кореспонденції рахунків обліку фінансових результатів логістичного підприємства

№	Зміст господарської операції	Дебет	Кредит	Примітка
1	Визнано дохід від надання послуг вантажних перевезень	36	70	Дохід за актом наданих послуг
2	Надходження коштів від замовника за транспортно-логістичні послуги	31	31	Оплата за перевезення
3	Списано прямі витрати на виконання перевезення (паливо)	90	20	Паливно-мастильні матеріали
4	Нараховано зарплату водіям, зайнятим у перевезеннях	23	66	Витрати на оплату праці в собівартість послуг
5	Нараховано єдиний соціальний внесок на зарплату водіїв	23	65	Віднесення на витрати діяльності
6	Визнано витрати на ремонт та техобслуговування вантажних автомобілів	23	63	Підтримання транспортних засобів у робочому стані

7	Списано вартість запасних частин для ремонту автомобілів	23	207	Прямі/загальновиробничі витрати
8	Нараховано амортизацію вантажних автомобілів	23	131	Відомість нарахування амортизації – виробничий метод
9	Визнано витрати з перевезень та перенесено витрати допоміжних підрозділів на собівартість основних послуг	901, 902. 903	23, 91	Розподіл загальновиробничих витрат
10	Відображено адміністративні витрати (зарплата офісу, оренда, зв'язок)	92	631, 66, 685	Непрямі витрати
11	Витрати на збут (маркетинг, комісії, логістичний супровід)	93	631, 65, 685	Непрямі витрати
12	Інші операційні витрати (штрафи за простій, платні дороги)	94	685, 377	Витрати, пов'язані з перевезенням
13	Включення доходів у фінансовий результат	70	79	Закриття доходів
14	Закриття собівартості послуг (прямих витрат) у фінансовий результат	79	90	Формування операційного результату
15	Закриття адміністративних витрат	79	92	Формування фінансового результату
16	Закриття витрат на збут	79	93	Визначення прибутку
17	Закриття інших операційних витрат	79	94	Повне формування результату
18	Відображено податок на прибуток	98	64	Податковий облік
19	Списано податок на прибуток у фінансовий результат	79	98	Коригування підсумкового результату
20	Відображено чистий прибуток підприємства	79	44	Перенесення на нерозподілений прибуток

На субрахунках 792 і 793 відображаються, відповідно результат фінансових операцій та іншої діяльності.

Таблиця 2.17.

Типові кореспонденції рахунків з обліку операцій за субрахунками 792 "Результат фінансових операцій" і 793 "Результат від іншої діяльності"[9; 14; 24].

Зміст операції	Дебет	Кредит
1	2	3
792 "Результат фінансових операцій"		
1. Визначення прибутку/збитку від фінансових операцій (кредити, інвестиції,	951 "Відсотки за кредит"	721 "Дохід від інвестицій в асоційовані підприємства"
	952 "Інші фінансові витрати"	722 "Дохід від спільної діяльності"
	961 "Втрати від інвестицій в асоційовані підприємства"	723 "Дохід від інвестицій в дочірні підприємства"
		731 "Дивіденди одержані"

дивіденди, відсотки)	962 "Втрати від спільної діяльності" 963 "Втрати від інвестицій в дочірні підприємства"	732 "Відсотки одержані" 733 "Інші доходи від фінансових операцій"
793 Результат від іншої діяльності"		
2.Визначення прибутку/збитку від іншої звичайної діяльності (реалізація фінансових інвестицій, необоротних активів, майнових комплексів, курсові різниці, уцінка, списання)	971 "Собівартість реалізованих фінансових інвестицій" 972 "Собівартість реалізованих необоротних активів" 973 "Собівартість реалізованих майнових комплексів" 974 "Втрати від неопераційних курсових різниць" 975 "Уцінка необоротних активів і фінансових інвестицій" 976 "Списання необоротних активів" 977 "Інші витрати звичайної діяльності"	741 "Дохід від реалізації фінансових інвестицій" 742 "Дохід від реалізації необоротних активів" 743 "Дохід від реалізації майнових комплексів" 744 "Дохід від неопераційної курсової різниці" 745 "Дохід від безоплатно одержаних активів" 746 "Інші доходи від звичайної діяльності"

Враховуючи вищезгадану методику обліку, сформуємо кореспонденції рахунків з обліку доходів, витрат та фінансових результатів для ТОВ

Таблиця 2.18.

Кореспонденції рахунків з обліку доходів, витрат і фінансових результатів
ТОВ «ЕС.КА.Ю.ЛОДЖІСТІКС»

Зміст операції	Дебет	Кредит
1	2	3
Надходження від перевезень вантажів, логістичного супроводу	30,31, 36	70
Консультаційні послуги, пасажирські перевезення, допоміжні транспортні послуги	30,31, 36	70, 74
Витрати на пальне, амортизація автотранспорту, зарплата водіїв, обслуговування	23	63, 66, 65, 685
Витрати офісу, управління підприємством, зарплата адміністрації	92	63, 685, 66, 65

Реклама, маркетинг, упаковка документів, супровід вантажів	93	63. 685
Відсотки, дивіденди, прибутки/збитки від інвестицій	95, 96	72,73
Реалізація фінансових інвестицій, необоротних активів, курсові різниці	36, 97	74, 34. 13. 10, 31, 20, 22
<i>продовження таблиці 2.18.</i>		
1	2	3
Списання доходів	79	70 – 74
Списання витрат	90, 92, 93- 97	79
Нарахування податку на прибуток	98 79	64 98
Визнання чистого прибутку (збитку)	79 444	44 79
Формування додаткового капіталу, резервного фонду, нарахування дивідендів учасникам	44	42, 46, 47

2.3. Пріоритетні напрями удосконалення обліку фінансових результатів

Ефективність системи обліку фінансових результатів визначає якість управлінських рішень, достовірність фінансової звітності та рівень економічної безпеки підприємства. Сучасні умови господарювання, цифровізація економіки та вимоги міжнародних стандартів зумовлюють необхідність постійного вдосконалення підходів до обліку доходів, витрат і визначення прибутку. На основі аналізу стану облікової системи можна виділити кілька ключових напрямів її модернізації.

Програма, що використовується для обліку фінансових результатів ТОВ дає змогу налаштовувати аналітики: за підрозділами, статтями витрат/доходів, напрямками діяльності тощо. Така гнучкість дозволяє деталізовано аналізувати прибуток/збиток по сегментах бізнесу. Проте, одним із головних напрямів удосконалення є розширення використання сучасних програмних рішень (ERP-систем, хмарних сервісів, аналітичних платформ). Це дозволяє:

- зменшити трудомісткість облікових процедур;
- підвищити точність і оперативність розрахунку фінансового результату;
- забезпечити інтеграцію даних у реальному часі;
- уникнути дублювання інформації та технічних помилок.

Автоматизація також сприяє розвитку внутрішньої аналітики, що забезпечує глибший аналіз факторів формування прибутку.

Удосконалення обліку фінансових результатів передбачає узгодження національних стандартів із міжнародними, особливо у частині:

- визнання та оцінки доходів;
- формування резервів і забезпечень;
- оцінки справедливої вартості активів;
- відображення фінансових інструментів.

Таке наближення сприятиме підвищенню прозорості звітності та інвестиційної привабливості підприємства, а також дозволить отримувати більш економічно обґрунтовані показники прибутку.

Логістичні витрати ТОВ «ЕС.КА.Ю.ЛОДЖІСТІКС» становлять ключову частину загальної системи витрат підприємства і значною мірою впливають на його фінансові результати, ефективність управління та конкурентоспроможність. Особливість цих витрат полягає у їхній багатокomпонентності, міжфункціональному характері та залежності від обсягу виконаних вантажних перевезень, складських операцій та використання інформаційних логістичних сервісів.

Аналіз стану обліку логістичних витрат на підприємстві ТОВ «ЕС.КА.Ю.ЛОДЖІСТІКС» показав, що на сьогоднішній день він є недостатньо деталізованим та потребує удосконалення. Виявлено відсутність виділених логістичних витрат у бухгалтерському обліку, а також методичних рекомендацій щодо їх відображення. Для підвищення ефективності управління логістичними процесами та формування достовірної фінансової інформації пропонується низка заходів.

Загалом варто зазначити, що основними недоліками системи бухгалтерського обліку логістичних витрат є такі [20]:

- групування витрат на загальних рахунках обліку без достатньої деталізації за видами логістичних операцій;
- відсутність чіткої класифікації витрат за логістичними функціями (транспортною, складською, інформаційною, сервісною тощо);
- недостатня інтеграція між системою бухгалтерського обліку та логістичними ІТ-системами, що ускладнює оперативне відстеження витрат;
- складність відображення витрат, пов'язаних з інформаційними сервісами, страхуванням вантажів та виконанням зовнішніх логістичних операцій.

Наведені недоліки ускладнюють здійснення ефективного контролю логістичних витрат, знижують оперативність управлінських рішень та перешкоджають формуванню достовірної інформаційної бази для оцінки фінансових результатів логістичної діяльності.

Застосування ERP-систем (BAS, 1С:Підприємство, SAP) дозволяє автоматизувати облік логістичних витрат, пов'язати бухгалтерські дані з управлінською аналітикою, підвищити прозорість обліку та зменшити людський фактор.

Таким чином, для ефективного управління фінансовими результатами ТОВ «ЕС.КА.Ю.ЛОДЖІСТІКС» облік логістичних витрат має базуватися на структурованому підході, що поєднує фінансовий і управлінський облік та забезпечує релевантну інформацію для прийняття стратегічних і оперативних рішень.

Виявлено необхідність вдосконалення підходів до ведення обліку логістичних витрат на підприємстві ТОВ «ЕС.КА.Ю.ЛОДЖІСТІКС» шляхом:

-розробки внутрішньої облікової політики з урахуванням специфіки логістичних операцій та видів перевезень.

-запровадження детального аналітичного обліку логістичних витрат за центрами відповідальності, маршрутами перевезень, транспортними засобами та контрагентами.

-використання сучасних інформаційних технологій, що забезпечують інтеграцію логістичних даних з бухгалтерськими регістрами та управлінською аналітикою.

-посилення ролі управлінського обліку та контролю для оцінки ефективності логістичних рішень, оптимізації маршрутів і витрат на транспортування.

На наш погляд, доцільно впровадити окремі рахунки та субрахунки для обліку логістичних витрат. Зокрема, запропоновано рахунок 29 «Логістичні витрати на постачання» для витрат, пов'язаних із переміщенням матеріальних потоків у процесі діяльності підприємства. До рахунку 91 «Загальновиробничі витрати» додати субрахунки 911 «Умовно-постійні логістичні витрати» та 912 «Умовно-змінні логістичні витрати». Для логістичного адміністрування до рахунку 92 «Адміністративні витрати» додати субрахунок 921 «Логістичні витрати на адміністрування». Аналітичні субрахунки дозволять деталізувати витрати за конкретними видами логістичних операцій, наприклад, субрахунок 291 «Витрати на логістичне постачання», 292 «Витрати на логістизацію процесів організації та управління», 293 «Витрати на логістичний збут». Накопичені на цих рахунках суми пропонується включати у собівартість реалізованої продукції та адміністративних витрат.

Важливо запровадити аналітичний облік логістичних витрат за центрами відповідальності, маршрутами перевезень, транспортними засобами та контрагентами. Це дозволить вести точний моніторинг і контроль витрат та забезпечить інформаційну підтримку управлінських рішень.

Рекомендується здійснювати розподіл витрат на прямі та непрямі. Прямі витрати безпосередньо пов'язані з логістичними операціями, тоді як непрямі залежать від обсягу надання логістичних послуг і включаються у загальні витрати підприємства.

Необхідно удосконалити нормативну базу та облікову політику підприємства, що дозволить чітко визначити логістичні витрати як окремий об'єкт обліку та створити методичні рекомендації щодо їх ведення.

Для забезпечення високої якості обліку слід підвищувати кваліфікацію бухгалтерів у сфері логістики шляхом удосконалення навчальних програм і проведення сертифікації за галузевою специфікою.

Важливо також підсилити систему внутрішнього контролю фінансових процесів, зокрема:

- контроль за правильністю класифікації доходів і витрат;
- контроль за формуванням собівартості;
- оцінку ризиків спотворень та помилок у звітності;
- перевірку коректності проведення закриття періодів.

Адже розвинена система контролю дозволяє запобігти викривленням у фінансовому результаті та забезпечує його об'єктивність.

Впровадження зазначених заходів дозволить підвищити точність і деталізацію обліку логістичних витрат, забезпечити достовірність даних для управлінського та фінансового обліку, сприяти ефективному контролю за витратами та прийняттю управлінських рішень, а також інтегрувати інформаційні логістичні системи з бухгалтерським середовищем підприємства.

Висновки до розділу 2

Другий розділ дипломної роботи присвячено вивченню питань сучасного стану організації обліку фінансових результатів на ТОВ «ЕС.КА.Ю.ЛОДЖІСТІКС». У ньому проведено економічну характеристику діяльності цього логістичного підприємства, описано методику обліку фінансових результатів і надано відповідно пропозиції.

За результатами оцінки показників, у 2021 році підприємство було на старті: грошові кошти становили 10,7 тис. грн, власний капітал був від'ємний (-0,3 тис. грн), оборотні активи – 40,7 тис. грн, поточні зобов'язання – 41 тис. грн, дебіторська заборгованість – 30 тис. грн, запаси – 0. У 2021 році за підсумками діяльності отримав збиток (-0,3 тис. грн), оскільки реалізації ще не було. З 2022 року підприємство демонструє швидке зростання доходів і прибутку, активи та власний капітал збільшуються, а чисельність працівників зростає до 9 осіб у 2024 році.

Підприємство активно інвестує у необоротні активи, що підвищує капіталомісткість, однак грошові кошти скорочуються, а поточні зобов'язання зростають, що знижує показники ліквідності. Продуктивність праці і прибуток на одного працівника зростають, але у 2024 році спостерігається зниження прибутковості на одного працівника через збільшення витрат.

Загалом, підприємство розвивається динамічно, але потребує підвищення ліквідності, оптимізації витрат і зменшення фінансової залежності від позикових коштів для забезпечення стабільності та рентабельності в довгостроковій перспективі.

Організація бухгалтерського обліку на підприємстві побудована відповідно до вимог Закону України «Про бухгалтерський облік та фінансову звітність в Україні», Податкового кодексу України та НПСБО. Фінансово-бухгалтерська служба складається з двох працівників: головного бухгалтера та бухгалтера з первинного обліку. Облік здійснюється за допомогою спеціалізованої програми MASTER:Бухгалтерія, що забезпечує автоматизацію процесів формування

первинних документів, облікових реєстрів, розрахунків з контрагентами та складання фінансової звітності. Розрахунки з клієнтами і постачальниками проводяться через електронний сервіс Приват24 для бізнесу.

Особливості обліку логістичних витрат на прикладі ТОВ «ЕС.КА.Ю.ЛОДЖІСТІКС» включають:

- комплексний та міжфункціональний характер – витрати виникають на етапах закупівлі, транспортування, складування та доставки до клієнтів, що потребує детальної аналітики та розподілу витрат за логістичними підсистемами;

- непрямий характер витрат – значна частина витрат не може бути прямо віднесена до собівартості окремих послуг перевезень, тому застосовуються методи розподілу на основі обсягу перевезень, тоннажу, часу роботи водіїв тощо;

- необхідність деталізації – стандартні бухгалтерські статті «витрати на збут» не дозволяють розділити витрати на транспортування, пакування та інформаційне забезпечення, тому логістичні витрати формують дані для зовнішньої фінансової звітності та управлінського обліку для прийняття рішень щодо оптимізації логістики;

- наявність витрат, що підлягають капіталізації – інвестиції в логістичну інфраструктуру, такі як транспортні засоби, склади та автоматизовані системи обліку, відображаються як об'єкти основних засобів і амортизуються.

Формування фінансових результатів у ТОВ «ЕС.КА.Ю.ЛОДЖІСТІКС» відбувається на рахунку 79 «Фінансові результати», шляхом порівняння доходів від надання транспортно-логістичних послуг та сукупних витрат підприємства. До витрат включають прямі витрати на виконання перевезень (паливо, амортизація рухомого складу, оплата праці водіїв), загальновиробничі витрати (ремонт та обслуговування автомобілів), адміністративні та витрати на збут. Після їх закриття формується чистий фінансовий результат, який відображають на рахунку 44 «Нерозподілений прибуток».

Удосконалення обліку фінансових результатів має комплексний характер і передбачає поєднання технічних, організаційних та методологічних заходів.

РОЗДІЛ 3.
ОРГАНІЗАЦІЯ АУДИТУ ФІНАНСОВИХ РЕЗУЛЬТАТІВ
ТОВ «ЕС.КА.Ю.ЛОДЖІСТІКС»

3.1. Методичні прийоми організації аудиту фінансових результатів

Організація аудиту фінансових результатів логістичного підприємства, що спеціалізується на вантажних перевезеннях, потребує врахування специфіки його діяльності: структури доходів, особливостей витрат, взаємодії з клієнтами та контрагентами, використання транспортних засобів, норм списання ПММ, амортизації та ризиків галузі. Ефективність аудиторської перевірки значною мірою залежить від методичних прийомів, які застосовує аудитор у процесі оцінки достовірності фінансового результату.

Метою аудиту доходів, витрат і фінансових результатів підприємства є встановлення достовірності, повноти та правомірності відображення господарських операцій у бухгалтерському обліку та фінансовій звітності, а також підтвердження відповідності методики їх формування вимогам національних положень (стандартів) бухгалтерського обліку та нормам податкового законодавства.

У межах цієї мети аудит спрямований на отримання достатніх і надійних доказів щодо [12; 13; 38]:

- правильності визнання та класифікації доходів і витрат;
- об'єктивності визначення фінансового результату за звітний період;
- законності формування та використання прибутку або відображення збитків;
- дотримання норм НП(С)БО 15 «Дохід» і НП(С)БО 16 «Витрати», а також вимог Податкового кодексу України.

Першочерговим є визначення мети проведення аудиту і його завдань. Мета аудиту фінансових результатів у загальному вигляді представлена на рис.3.1.

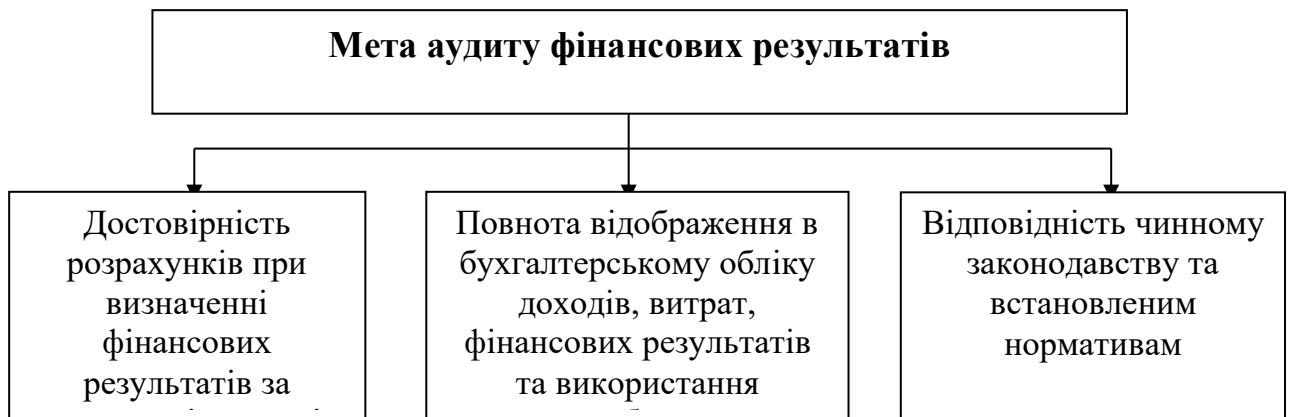

Рис. 3.1. Мета аудиту фінансових результатів

Перший етап аудиту - етап планування включає попереднє ознайомлення з діяльністю логістичного підприємства, оцінку ризиків і визначення обсягу перевірки [38]. До ключових методичних прийомів належать:

- аналіз облікової політики підприємства, зокрема щодо формування доходів і витрат, собівартості перевезень, застосування норм витрат пального;
- дослідження організаційної структури, маршрутної логістики та системи внутрішнього контролю;
- аналіз динаміки доходів і витрат за попередні періоди;
- оцінка ключових ризиків: знецінення основних засобів (вантажного транспорту), недостовірне відображення пробігу, маніпуляції з паливом, фіктивні рейси тощо.

Використання аналітичних процедур на початковому етапі дозволяє визначити підозрілі ділянки обліку, які потребують детальної перевірки.

У процесі аудиту фінансових результатів застосовується комплекс методичних прийомів, спрямованих на отримання достатніх та релевантних доказів щодо достовірності формування доходів, витрат і прибутку підприємства. Основними серед них є [13; 48]: опитування персоналу та керівництва, вивчення й аналіз первинних документів, фактична перевірка стану

активів, порівняння та зіставлення даних, перерахунків, а також проведення економічного та фінансового аналізу.

Аудиторські процедури можуть виконуватися у формі суцільної або вибіркової перевірки [13]. У більшості випадків щодо фінансових результатів застосовується вибіркоче дослідження, тоді як окремі значущі операції або документи підтверджуються суцільно. Опитування керівництва часто дозволяє аудитору визначити потребу у додаткових процедурах, наприклад, у разі наявності незавершених судових спорів, ризиків ухилення від оподаткування чи можливого викривлення прибутку.

На початковій стадії аудитор формує перелік питань, документів та внутрішніх регламентів, які підприємство має надати для забезпечення повноти перевірки. У цілому методичні прийоми організації аудиту охоплюють суцільний, вибірковий, аналітичний та комбінований підходи.

У ході опитування й документальної перевірки аудитор з'ясовує облікову політику щодо визнання доходів, витрат і фінансового результату, перевіряє наявність змін у методиці обліку, амортизації, а також оцінює коректність інформації, поданої у примітках до фінансової звітності. Окрему увагу приділяють перевірки фінансових, інвестиційних доходів і витрат, умов орендних та кредитних угод, правильності класифікації оренди та відображення орендних платежів у обліку.

Оцінка системи внутрішнього контролю фінансових результатів охоплює перевірку повноти первинних документів, розподілу обов'язків відповідальних осіб, наявності внутрішніх дозволів на здійснення операцій, а також контроль записів у регістрах обліку.

З огляду на значний обсяг інформації та трудомісткість перевірки, аудитор часто використовує вибіркові процедури, що дозволяє знизити ризик і водночас забезпечити необхідний рівень доказовості. У межах аудиту фінансових результатів аудитор оцінює всі складові аудиторського ризику, аналізує фактори, що можуть впливати на викривлення результатів, та перевіряє правильність застосування рахунків обліку доходів, витрат і фінансового результату [23; 41].

Доходи підприємств вантажних перевезень формуються переважно за рахунок: транспортних послуг (перевезення вантажів), експедиційних послуг, додаткових логістичних сервісів (зберігання, навантаження/розвантаження, страхування тощо) [37; 39; 46].

Таблиця 3.1.

Методичні прийоми аудиту фінансових результатів

Напрямок аудиту	Методичні прийоми та процедури	Зміст застосування
1. Аудит доходів від перевезень	Перевірка договорів та актів виконаних послуг/ Зіставлення тарифів із фактичною виручкою та аналіз транспортних документів (ТТН, СМР). Перевірка моменту визнання доходу	Перевірка відповідності доходів фактичним рейсам, маршрутам, тоннажу, відстаням; виявлення неврахованих або завищених доходів
2. Перевірка повноти відображення доходів	Зустрічні звірки з клієнтами Аналіз журналів рейсів, перевірка шляхових листів та GPS-звітів Аналітичне порівняння рейсів і виручки	Дозволяє визначити випадки приховування доходів, фіктивних рейсів, недостовірного обліку транспортних операцій
3. Аудит витрат на ПММ	Контроль норм витрат палива Зіставлення пробігу із списанням пального, аналіз GPS-трекінгу Інвентаризація залишків пального	Виявлення завищених списань, крадіжок пального, нецільового використання, фіктивних рейсів
4. Аудит витрат на ремонт та техобслуговування	Перевірка актів СТО. Контроль класифікації витрат (поточні/капітальні). Перевірка доцільності ремонтів, зіставлення ремонтів із технічним станом автомобілів	Дозволяє уникнути завищення витрат через необґрунтовані ремонти або приховане списання запчастин
5. Перевірка амортизації рухомого складу	Перевірка методів амортизації в обліковій політиці. Аналіз строків корисного використання. Перевірка ліквідаційної вартості Зіставлення з технічним пробігом	Забезпечує достовірність розрахунку собівартості та фінансового результату
6. Аудит формування собівартості перевезень	Перевірка баз розподілу загальнопромислових витрат. Аналіз калькуляцій рейсів, контроль правильності включення витрат Оцінка обліку простоїв і холостих пробігів	Уникнення викривлення собівартості, переоцінки або недооцінки фінансового результату
7. Перевірка фінансового результату	Звірка даних рахунків 70, 90, 91, 92, 93 із Головною книгою Перевірка бухгалтерських довідок про закриття рахунків Факторний аналіз прибутку Порівняння рентабельності маршрутів	Виявлення помилок у розрахунку прибутку, перевірка обґрунтованості позитивного або негативного результату
8. Оцінка системи внутрішнього контролю	Тестування процедур списання ПММ	Дозволяє оцінити ризики викривлення інформації та можливі зловживання

	Контроль процесу затвердження маршрутів, аналіз процедур диспетчеризації Оцінка системи інвентаризації	
9. Аналітичні процедури	Аналіз собівартості 1 км пробігу Аналіз рентабельності рейсів Порівняння планових та фактичних витрат, трендовий аналіз доходів і витрат	Дає можливість оцінити ефективність логістичних операцій і виявити аномальні відхилення

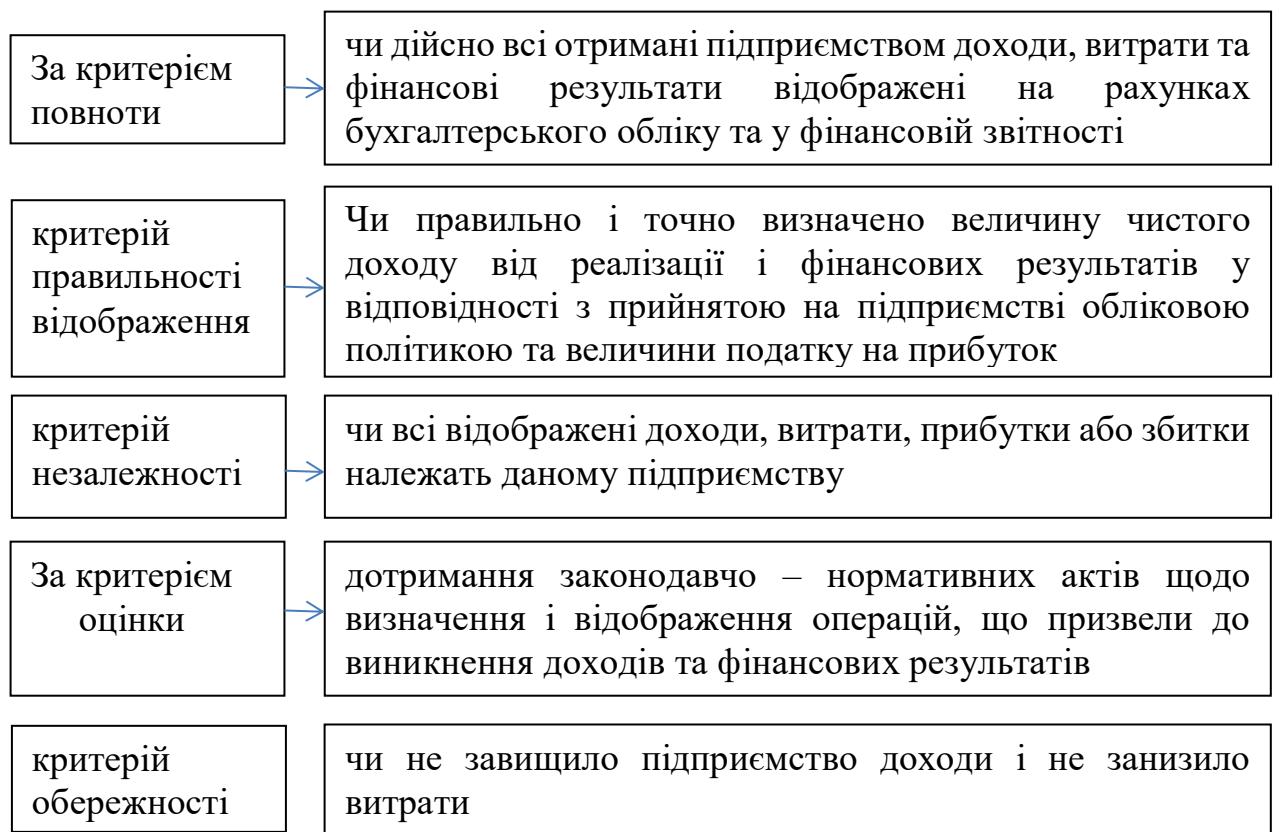
Сформовано автором

Для логістичних підприємств особливо важливими є:

- аналіз даних GPS-трекінгу;
- автоматизовані звіти по витратах ПММ;
- порівняльний аналіз ставок фрахту;
- економічний аналіз коефіцієнтів використання автопарку;
- контроль середньої собівартості кілометра пробігу.

Поєднання цифрових та аудиторських процедур підвищує точність висновків і дозволяє виявити приховані ризики.

Характеристику окремих положень методики аудиту згруповано і подано у додатку В. Дотримуючись методики проведення, щодо аудиту фінансових результатів слід враховувати критерії оцінювання та завдання аудиту (рис.3.2.)

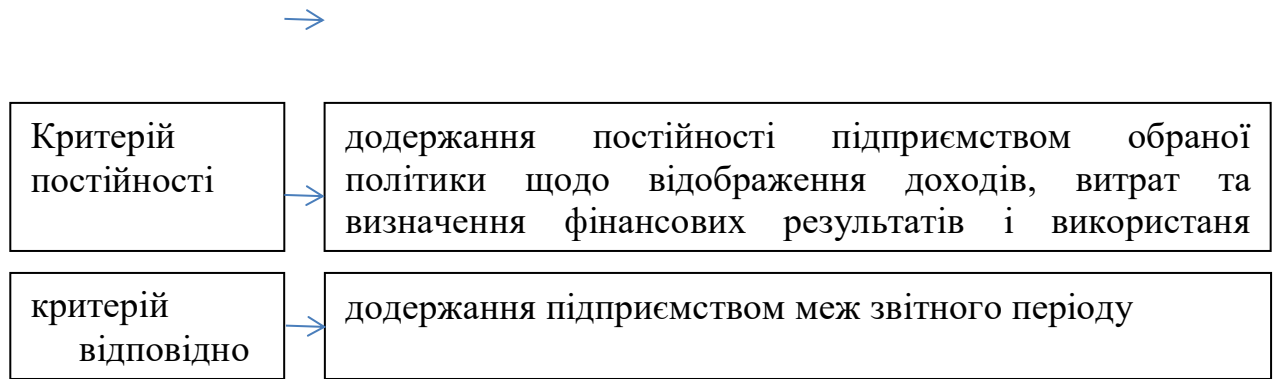

Рис.3.2. Аудит фінансових результатів за критеріями

Завершальний етап аудиторської перевірки є ключовим, оскільки саме на цьому етапі аудитор узагальнює отримані докази, формує професійне судження та готує офіційний документ, у якому надає свою думку щодо достовірності фінансової звітності. Відповідно до чинної редакції Міжнародних стандартів аудиту, центральним документом цього етапу є «Звіт незалежного аудитора», структура та зміст якого детально регламентовані МСА 700 «Формування думки та надання звіту щодо фінансової звітності».

Назва підсумкового документа змінювалась відповідно до актуалізації міжнародних стандартів.

Таблиця 3.2.

Еволюція зміни назви документа за підсумками аудиту

Період	Стандарти	Назва документа
До 2003 р.	Національні нормативи аудиту (ННА), ранні МСА	Аудиторський висновок
2003–2010 рр.	МСА (редакція 2003)	Висновок незалежного аудитора
2010 р. – сьогодні	МСА, Міжнародні стандарти контролю якості, перегляд 2015–2018 рр.	Звіт незалежного аудитора

Для формування аудиторської думки на підставі всіх зібраних доказів аудитор оцінює, чи:

- фінансова звітність підготовлена відповідно до відповідної концептуальної основи (МСФЗ або НП(С)БО);
- відсутні суттєві помилки або викривлення;
- існують фактори, що впливають на безперервність діяльності;

- уся інформація представлена повно та правдиво.

МСА 700 визначає, що аудитор має застосовувати професійний скептицизм, оцінювати суттєвість викривлень і здійснювати узагальнення результатів аудиту з урахуванням аудиторського ризику.

Згідно з МСА 700 та МСА 705 аудитори можуть висловити такі види думок:

- Безумовно-позитивна думка
- Думка з застереженням
- Негативна думка
- Відмова від висловлення думки

Кожен з варіантів передбачає різну структуру пояснень та різний рівень впевненості, яку аудитор надає користувачам фінансової звітності.

У наступній таблиці подаємо вимоги, що ставляться до формування думки аудитора щодо відображення фінансових результатів у фінансовій звітності.

Таблиця 3.3.

Вимоги, що ставляться до формування думки аудитора щодо відображення фінансових результатів у фінансовій звітності

Вимоги	Критерії	Пункт МСА
Фінансова звітність про доход, витрати і фінансові результати складена в усіх суттєвих аспектах відповідно до застосовуваної концептуальної основи фінансової звітності	відповідність	П.10 МСА700
Обґрунтована впевненість щодо відсутності у фін.звітності в цілому суттєвих викривлень щодо фін. результатів унаслідок шахрайства або помилки	суттєвість	П.11 МСА700
А) висновок аудитора (звіт) щодо отримання достатніх і належних аудиторських доказів	Незалежність, достатність	МСА330
Б) висновок аудитора про суттєвість не виправлених викривлень	суттєвість	МСА450
Оцінка якісних аспектів існуючих методик і практик обліку, в т.ч. ознаки щодо можливої упередженості суджень персоналу управління	нейтральність	П.12, МСА12
Фін.звітність забезпечує розкриття суттєвих обраних і які застосовуються облікових належних політик	Незалежність, сутність	П.13, МСА700
Облікові оцінки, які здійснені управлінським персоналом, є обґрунтованими	Обґрунтованість	МСА540
Інформація у фін.звітності є доречною, порівнюваною, достовірною і зрозумілою	Зрозумілість, доречність, достовірність,	П.13, МСА700

	порівнюваність	
Розкриття даних щодо суттєвих операцій і подій є адекватним	адекватність	П.13, МСА700
Терміни, що використовуються у фін.звітності, є належними	належність	П.13, МСА700
Достовірне подання фін.звітності за структурою і змістом, включаючи пов'язані примітки	досовірність	П.14,15, МСА700

На завершальному етапі аудитор здійснює: узагальнення робочих документів; підтвердження достатності та належності аудиторських доказів; документування професійних суджень; проведення внутрішнього контролю якості (відповідно до МСКЯ 1 / МСКЯ 2). Тільки після цього формується остаточний текст звіту.

Методичні прийоми аудиту фінансових результатів логістичного підприємства базуються на поєднанні класичних аудиторських інструментів та спеціалізованих процедур, що враховують особливості діяльності перевізника. Ретельний аналіз доходів, витрат, собівартості перевезень, операцій з ПММ і роботи автопарку дозволяє забезпечити об'єктивну оцінку фінансового результату та підвищити достовірність фінансової звітності.

Заключний етап аудиту полягає у формуванні професійної думки аудитора та підготовці Звіту незалежного аудитора, який відповідно до сучасних редакцій МСА є основним результатом аудиторської перевірки. Еволюція назви цього документа відображає розвиток міжнародної практики і зростання вимог до прозорості, деталізації та якості аудиторської інформації.

3.2. Оцінка результатів аудиту

Проведення аудиторської оцінки фінансових результатів малого логістичного підприємства, діяльність якого пов'язана з вантажними перевезеннями, дало можливість встановити рівень достовірності облікових даних, ефективність системи внутрішнього контролю та виявити ризики, здатні впливати на формування прибутку. Оскільки зовнішній аудит на підприємстві не

проводився, особливого значення набуває організація внутрішнього аудиту, який виконує функції попередження помилок, аналізу ефективності операцій та контролю за дотриманням облікових стандартів.

Аналіз обліку фінансових результатів показав, що підприємство здійснює значну кількість операцій, пов'язаних із обліком пробігу та списання палива, калькулюванням собівартості перевезень, формуванням доходів за договорами транспортних та експедиційних послуг, нарахуванням амортизації рухомого складу, відображенням ремонтів і технічного обслуговування, взаєморозрахунками з водіями та контрагентами.

Такі операції є високоризиковими, оскільки містять ризики:

- завищення або заниження витрат на ПММ;
- некоректного визначення собівартості рейсів;
- невідповідності фактичних доходів умовам договорів;
- невірною розрахунку амортизації автотранспорту;
- можливих зловживань, пов'язаних із технічними роботами, паливом і маршрутними листами.

За умов відсутності зовнішнього контролю це створює загрозу недостовірного формування фінансових результатів, які є основою для:

- управлінських рішень (визначення рентабельності маршрутів);
- планування витрат на утримання автопарку;
- визначення податкових зобов'язань;
- розрахунків із власниками чи інвесторами.

Для проведення аудиту необхідний перелік документів, запитуваних аудитором:

Таблиця 3.4.

Перелік документів для проведення внутрішнього аудиту фінансових результатів

№	Назва документа	Призначення
1	Договори на перевезення	Перевірка умов визнання доходу
2	ТТН, СМР, маршрутні листи	Підтвердження факту виконання рейсів
3	Звіти GPS	Підтвердження пробігу

4	Акти виконаних робіт	Підтвердження доходів
5	Акти ремонту	Перевірка витрат
6	Відомості на списання ПММ	Контроль витрат на пальне
7	Реєстри доходів і витрат	Узгодження з Головною книгою
8	Облікова політика	Аналіз методики обліку

На підставі типових документів нами сформовано Програму проведення аудиту фінансових результатів (Додаток Г).

За результатами проведеного аудиту можна сформувані недоліки і ризики (умовні твердження, які часто є виявленими при внутрішньому аудиті логістичних підприємств).

Таблиця 3.5.

Оцінка результатів проведеного аудиту фінансових результатів логістичного підприємства за напрямками аудиту

Напрямок аудиту	Виявлені недоліки (можливі)	Аудиторський ризик	Рекомендації
Доходи від логістичних та транспортних послуг	Документальне підтвердження по рейсах наявне, але відсутні узгоджені тарифи для додаткових логістичних послуг. Акти виконаних робіт не завжди містять повний комплект підтвердних документів (ТТН, СМР, GPS-треки).	Ризик неповного відображення доходів; можливе порушення моменту визнання доходу; викривлення фінансових результатів.	Уніфікувати тарифи та додаткові збори. Встановити вимогу повного пакета документів для кожного рейсу.
Витрати підприємства	Списання пального відповідає нормам, але не завжди співпадає з фактичним пробігом. Витрати на ремонт не деталізовані за видами робіт. Немає розподілу непрямих витрат між маршрутами.	Ризик завищення витрат; спотворення собівартості перевезень; ризик маніпуляцій з витратами	запровадити GPS-контроль пробігу як підставу для списання ПММ. Вимагати детальні ремонтні акти. Розробити методику розподілу непрямих витрат між маршрутами.
Амортизація транспортних засобів	Амортизація не враховує інтенсивність використання транспорту та сезонні навантаження.	Ризик неправильного обчислення фінансового результату; невідповідність облікової політики	Переглянути облікову політику: застосувати виробничий або комбінований метод амортизації

		характеру діяльності	
Внутрішній контроль	Відсутній цифровий контроль маршрутів і ПММ. Слабкий контроль за ремонтом та технічним обслуговуванням. Функція внутрішнього аудиту не створена.	Ризик зловживань; ризик некоректних витрат; ризик документальних помилок; ризик фінансових втрат	Створити внутрішню службу аудиту або призначити відповідальну особу. Запровадити електронний контроль маршрутів. Удосконалити процедури погодження ремонту

Внутрішній аудит ТОВ «ЕС.КА.Ю.ЛОДЖІСТІКС» нами здійснювався з метою оцінки достовірності формування доходів, витрат та фінансових результатів підприємства за 2024 рік, а також відповідності даних бухгалтерського обліку показникам фінансової звітності (Ф. №1-м «Баланс», Ф. №2 «Звіт про фінансові результати»).

Перевірка охоплювала операції з надання логістичних послуг (вантажні перевезення), витрати на експлуатацію та утримання транспортних засобів, адміністративні витрати та інші операційні витрати, а також правильність визначення податку на прибуток. Аудит проводився на основі вибіркового вивчення документів та аналітичних процедур, відповідно до внутрішніх стандартів підприємства та з урахуванням принципів МСА (в частині, що застосовна до внутрішнього аудиту). Оцінка результатів аудиту за даними форм звітності подана у таблиці 3.6.

Таблиця 3.6.

Оцінка відповідності даних звітних форм щодо формування фінансових результатів ТОВ «ЕС.КА.Ю.ЛОДЖІСТІКС» за 2024 рік

Показник	Код рядка	на початок звітного періоду	на кінець звітного періоду	відповідність
Ф№1-м Баланс на 31.12.2024 р.				
Нерозподілений прибуто (непокритий збиток)	1420	631,38	1210,4	Розраховано вірно
Ф№2 «Звіт про фінансові результати»				

Чистий дохід від реалізації продукції (товарів, робіт, послуг)	2000	15752,88	22119,635	вірно
Інші операційні доходи	2120	-	-	Значення відсутнє
Інші доходи	2240	-	-	Значення відсутнє
Разом доходи (2000+2120+2240)	2280	15752,88	22119,635	вірно
Собівартість реалізованої продукції (товарів, робіт, послуг)	2050	12748,55	20409,35	вірно
Інші операційні витрати	2180	2559,35	1001,55	вірно
Інші витрати	2270	-	2,6	вірно
Разом витрати (2050+2180+2270)	2285	15307,9	21413,54	вірно
Фінансовий результат до оподаткування (2280-2285)	2290	444,97	706,1	вірно
Податок на прибуток	2300	80,07	127,08	вірно
Чистий прибуток (2290-2300)	2350	364,9	579,02	вірно

За результатами звірки основних статей фінансової звітності за 2024 рік встановлено:

- Показники доходів, витрат і фінансових результатів відображені коректно, їх значення відповідають регістрам бухгалтерського обліку.
 - Нерозподілений прибуток (рядок 1420 Балансу) узгоджується з показниками чистого прибутку у Ф. №2.
 - Чистий дохід від реалізації послуг (рядок 2000) підтверджений даними актів, маршрутних листів та розрахунками з контрагентами.
 - Операційні та інші витрати (рядки 2180, 2270) відповідають бухгалтерським даним; незначні відхилення усунуті в процесі аудиту.
 - Податок на прибуток розраховано коректно відповідно до чинного податкового законодавства.
 - Чистий прибуток за звітний період у сумі 579,02 тис. грн підтверджений.
- Під час перевірки істотних розбіжностей не встановлено, арифметичні розрахунки вірні, зміст показників – узгоджений.

Основні результати аудиту (висновки):

1. Фінансова звітність за 2024 рік достовірно відображає фінансові результати діяльності підприємства.
2. Показники доходів та витрат підтверджені документально, відповідають вимогам НП(С)БО 15 «Дохід» та НП(С)БО 16 «Витрати».
3. Порушень у методиці визначення фінансового результату не встановлено.
4. Арифметичні розрахунки у всіх формах звітності виконані правильно.
5. Дані Балансу та Звіту про фінансові результати узгоджуються між собою.

Адміністрація підприємства надала повний доступ до документів і сприяла проведенню внутрішнього аудиту.

Щодо проведеного нами внутрішнього аудиту ТОВ «ЕС.КА.Ю.ЛОДЖІСТІКС» було сформовано думку внутрішнього аудитора: *«На підставі виконаних аудиторських процедур, аналізу даних бухгалтерського обліку та звітних форм ТОВ «ЕС.КА.Ю.ЛОДЖІСТІКС» за 2024 рік, внутрішній аудитор вважає, що фінансова звітність ТОВ «ЕС.КА.Ю.ЛОДЖІСТІКС» за 2024 рік у всіх суттєвих аспектах достовірно та об'єктивно відображає: фінансовий стан підприємства, результати його діяльності, чистий прибуток року, структуру доходів і витрат, зміни у власному капіталі, відповідно до вимог чинних НП(С)БО та облікової політики підприємства. Суттєвих викривлень або порушень не виявлено. Виявлені незначні недоліки у заповненні первинних документів не впливають на підсумковий фінансовий результат».*

3.3. Напрями оптимізації організації аудиту фінансових результатів

Ефективна організація аудиту фінансових результатів є ключовою умовою забезпечення достовірності інформації про доходи, витрати та прибуток логістичного підприємства. За результатами внутрішнього аудиту встановлено, що хоча облік та звітність ТОВ «ЕС.КА.Ю.ЛОДЖІСТІКС» загалом відповідають вимогам чинного законодавства та принципам НП(С)БО, існує низка аспектів, які потребують вдосконалення з метою підвищення точності фінансових показників, прозорості бізнес-процесів та посилення внутрішнього контролю.

За результатами проведених аудиторських процедур встановлено, що підприємству необхідно посилити контроль за процесом формування доходів і витрат, удосконалити механізм документального підтвердження логістичних операцій та впровадити внутрішній аудит, який забезпечить системний моніторинг правильності визначення фінансового результату й дозволить мінімізувати ризики викривлень у звітності.

Нами сформовано робочі документи для проведення внутрішнього аудиту фінансових результатів:

1. План проведення внутрішнього аудиту фінансових результатів;
2. Аналітичну таблицю перевірки доходів
3. Перевірка витрат на ПММ;
4. Перевірка собівартості перевезень;
5. Оцінка внутрішнього контролю

Робочий документ 1. - План проведення внутрішнього аудиту фінансових результатів

Етап	Зміст робіт	Тривалість	Відповідальний
1	Підготовчий етап: збір інформації, запити, аналіз облікової політики	1–2 дні	Аудитор
2	Аналіз доходів (договори, акти, ТТН, GPS)	3–4 дні	Аудитор
3	Перевірка витрат (ПММ, ремонти, амортизація, ЗП водіїв)	4–5 днів	Аудитор
4	Перевірка розрахунку фінансового результату	1–2 дні	Аудитор
5	Оцінка внутрішнього контролю	1 день	Аудитор
6	Аналітичні процедури та перерахунки	1 день	Аудитор
7	Формування висновків та рекомендацій	1–2 дні	Аудитор
8	Підготовка та подання звіту внутрішнього аудиту	1 день	Аудитор

Робочий документ 2. – Аналітична таблиця перевірки доходів

Рейс	Договір	Акт	ТТН/CMR	GPS-трек	Сума доходу	Відхилення
...

Робочий документ 3. – Перевірка витрат на ПММ

Дата	Авто	Пробіг (факт)	Норма	Списано	Відхилення	Коментар аудитора
...

Робочий документ 4. – Перевірка собівартості перевезень

Рейс	Пробіг	ПММ	Амортизація	Ремонт	Інші витрати	Загальна собівартість
...

Робочий документ 5. – Оцінка внутрішнього контролю

Напрямок контролю	Оцінка	Виявлені недоліки	Рекомендації
Контроль ПММ	Низький/Середній/Високий
Контроль рейсів
Оформлення документів
Амортизація
Собівартість

Ефективний аудит неможливий без оперативного доступу до коректних даних. Для ТОВ «ЕС.КА.Ю.ЛОДЖІСТІКС» доцільно:

- впровадити єдину електронну базу первинних документів (акти, ТТН, СМР, заявки, маршрутні листи, листи погодження);
- використовувати скан-копії та цифрові підписи, що зменшить ризик втрати або дублювання документів;
- забезпечити автоматичну інтеграцію GPS-даних із бухгалтерським обліком;
- використовувати внутрішні аудиторські чек-листи та електронні опитувальники.

Це дозволить значно скоротити час проведення перевірки та підвищити якість аналітичних процедур.

Оптимізація організації аудиту фінансових результатів ТОВ «ЕС.КА.Ю.ЛОДЖІСТІКС» має бути спрямована на автоматизацію обліку логістичних операцій, підвищення прозорості витрат і доходів, посилення внутрішнього контролю та запровадження регулярного внутрішнього аудиту.

Реалізація запропонованих заходів забезпечить достовірність фінансових результатів, мінімізує ризики викривлень і сприятиме прийняттю ефективних управлінських рішень, що є критично важливим для малих підприємств транспортно-логістичної сфери.

Висновки до розділу 3

Третій розділ дипломної роботи присвячено питанням аудиту фінансових результатів. Зокрема, висвітлено етодичні прийоми організації аудиту фінансових результатів, оцінка результатів проведеного внутрішнього аудиту та окреслено напрями оптимізації організації аудиту фінансових результатів для ТОВ.

Проведена перевірка підтвердила відповідність інформації про фінансові результати у фінансовій звітності ТОВ.

Підсумковими рекомендаціями були:

- Створити систему внутрішнього аудиту для регулярного моніторингу фінансових результатів.

- Запровадити GPS-моніторинг для контролю пробігу та списання пального.

- Розробити калькуляцію собівартості рейсів та методику розподілу непрямих витрат.

- Уточнити облікову політику щодо амортизації та витрат.

- Впровадити цифровий диспетчерський контроль за маршрутами та технічним станом транспорту.

ВИСНОВКИ

У дипломній роботі здійснено комплексне дослідження теоретичних, методичних та організаційно-практичних аспектів обліку і аудиту фінансових результатів підприємства на прикладі ТОВ «ЕС.КА.Ю.ЛОДЖІСТІКС». На основі узагальнення наукових підходів, аналізу чинної нормативно-правової бази, оцінки існуючої системи бухгалтерського обліку й аудиторських процедур сформовано цілісне бачення ефективної організації процесів формування, відображення та контролю фінансових результатів у системі управління підприємством.

У першому розділі досліджено економічну сутність фінансових результатів, їх значення у забезпеченні стабільності та конкурентоспроможності підприємства. Встановлено, що фінансовий результат є інтегральним показником ефективності господарської діяльності, який відображає вплив внутрішніх та зовнішніх чинників. Проаналізовано нормативно-правове забезпечення ведення бухгалтерського обліку та аудиту фінансових результатів, визначено його відповідність сучасним вимогам та міжнародним стандартам, а також виокремлено напрями удосконалення регуляторного середовища.

У другому розділі проведено детальну фінансово-економічну характеристику ТОВ «ЕС.КА.Ю.ЛОДЖІСТІКС», оцінено основні тенденції його господарської діяльності та формування фінансових результатів. Досліджено організацію бухгалтерського обліку доходів, витрат та фінансових результатів, виявлено переваги й недоліки діючої системи. Визначено проблеми, пов'язані з документообігом, класифікацією витрат, аналітичністю облікової інформації та адаптацією облікової політики до вимог законодавства й управлінських потреб. Запропоновано напрями удосконалення організації обліку, зокрема розширення використання аналітичних рахунків, оптимізацію внутрішнього контролю, удосконалення облікової політики щодо визнання доходів і витрат.

У третьому розділі розглянуто методичні прийоми організації аудиту фінансових результатів, узгоджені з вимогами Міжнародних стандартів аудиту.

Сформовано програму аудиту, визначено мету, завдання, об'єкти, інформаційну базу та ключові процедури перевірки. Проведено оцінку результатів аудиту, встановлено типові порушення та ризики, пов'язані з формуванням та відображенням фінансових результатів. На основі проведеної оцінки запропоновано напрями оптимізації організації аудиту, серед яких удосконалення внутрішнього контролю, впровадження ризик-орієнтованих процедур та підвищення якості аналітичної роботи аудитора.

Узагальнюючи результати проведеного дослідження, можна зробити висновок, що ефективна організація обліку і аудиту фінансових результатів є ключовим чинником забезпечення прозорості фінансової інформації, підвищення рівня управлінських рішень та зміцнення конкурентоспроможності підприємства. Впровадження запропонованих у дипломній роботі заходів дозволить ТОВ «ЕС.КА.Ю.ЛОДЖІСТІКС» підвищити достовірність фінансової звітності, знизити рівень ризиків, забезпечити обґрунтоване планування доходів і витрат та покращити фінансові результати діяльності у довгостроковій перспективі.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

1. Податковий кодекс України від 02.12.2010р №2755-VI:[Електронний ресурс]. - Режим доступу: <http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/2755-17>
2. Про аудит фінансової звітності та аудиторську діяльність: Закон України, від 01.10.2018 №2258-VIII– [Електронний ресурс] – [Режим доступу: <http://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2258-19>];
3. Про бухгалтерський облік і фінансову звітність в Україні: Закон України, від 16. 07. 1999 № 996 – [Електронний ресурс] – Режим доступу: <http://zakon.rada.gov.ua/laws/show/996-14>];
4. Національне Положення (стандарт) бухгалтерського обліку 1 «Загальні вимоги до фінансової звітності», затверджене наказом Міністерства фінансів України від 07.02.2013 р. №73: [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/z0336-13>
5. Про затвердження Національного положення (стандарту) бухгалтерського обліку 16 "Витрати". Мінфін України; Наказ, Положення від 31.12.1999 № 318. Редакція від 03.11.2020. [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0027-00#Text>
6. Про затвердження Національного положення (стандарту) бухгалтерського обліку 15 "Дохід". Мінфін України; Наказ, Положення від 29.11.1999 № 290. Редакція від 03.11.2020. [Електронний ресурс] – Режим доступу: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0860-99#Text>
7. Про затвердження Національного положення (стандарту) бухгалтерського обліку 17 "Податок на прибуток". Мінфін України; Наказ, Положення від 28.12.2000 № 353. [Електронний ресурс] – Режим доступу: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0047-01#Text>
8. Про застосування Плану рахунків бухгалтерського обліку активів, капіталу, зобов'язань і господарських операцій підприємств та організацій: Інструкція Міністерства фінансів України. № 291 від 30.11.99р.. - [Електронний ресурс]. - Режим доступу: <http://zakon.rada.gov.ua/cgi-bin/laws/main.cgi?nreg=z0893-99>

9. Інструкція про застосування Плану рахунків бухгалтерського обліку активів, капіталу, зобов'язань і господарських операцій підприємств і організацій. Мінфін України; Інструкція від 30.11.1999 № 291. - [Електронний ресурс]. - Режим доступу: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0893-99#Text>

10. Про затвердження Національного положення (стандарту) бухгалтерського обліку 25 "Спрощена фінансова звітність". Мінфін України; Наказ, Положення, Форма від 25.02.2000 № 39. Редакція від 06.03.2025. - [Електронний ресурс]. - Режим доступу: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0161-00#Text>

11. Про затвердження Положення про документальне забезпечення записів у бухгалтерському обліку, затверджене наказом Міністерства фінансів України від 24.05.1995р. №88. - [Електронний ресурс]. - Режим доступу: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/z0168-95>.

12. Аудит: підручник (в двох частинах) / за ред. Грушко В.І./ Брадул О.М., Шепелюк В.А, Ільїна С.Б., Юнацький М.О., Хорошенюк А.П., Брадул Т.В., 4-те вид. доп. і перероб. – К. : Видавництво Ліра-К, 2019. – 324 с.: <http://lira-k.com.ua/preview/12559.pdf>

13. Аудит доходів, витрат і фінансових результатів: https://stud.com.ua/40040/audit_ta_buhoblik/audit_dohodiv_vitrat_finansovih_rezultativ_organizatsiyi#96

14. Бутинець Ф. Ф. Бухгалтерський облік в Україні: підручник. Житомир : ПП «Рута», 2020. 848 с.

15. Бухгалтерський облік в двох частинах [Електронний ресурс]: електронні ресурси ВНТУ / П.В. Чалюк, Л.Я. Швейкіна, Л.В. Чаплигіна. – Режим доступу до ресурсу: http://posibnyku.vntu.edu.ua/buh_ob/index.htm.

16. Бухгалтерський облік в Україні: облік окремих операцій. URL: <https://suem.edu.ua/sites/default/files/2021-09/pidruchniki-oblik-i-opodatkivannya-fmb.pdf>

17. Бухгалтерський облік: навчальний посібник / А.П. Макаренко, Т.О. Неліхова, Ю.В. Подмешальська, Н.С. Чакалова; Запоріж. держ. інж. акад.-Запоріжжя: ЗДІА, 2018.-548 с.
18. Галяутдінов Р.Р. Методи діагностики виробничо-господарської діяльності: <http://intkonf.org/galyautdinov-rr-doktor-ekonomichnih-nauk-chorna-lo-metodi-diagnostiki-virobnicho-gospodarskoji-diyalnosti-pidприємства/>
19. Гуцайлюк З. В. Облік витрат в управлінні логістичною діяльністю підприємства. Облік і фінанси. 2021. № 4(94). С. 58–63.
20. Гулин І.Ю., Гуцал Н.А., Лободзинська Т.П. Проблеми відображення обліку логістичних витрат та шляхи їх вирішення. DOI: <https://doi.org/10.32782/2524-0072/2022-45-4>
21. Головащенко О.М. Інформаційне забезпечення логістичних витрат у системі обліку. URL: http://www.nbu.gov.ua/portal/soc_gum/Tiru/2010_30_2/Golovash.pdf.
22. Демський В.І. Особливості бухгалтерського обліку логістичних витрат підприємств. DOI: <https://doi.org/10.32782/2524-0072/2025-74-105>
23. Запорожець Г.В. Організація і методика аналізу на підприємствах: <http://eprints.kname.edu.ua/49930/1/2017%20%D0%BF%D0%B5%D1%87.%20358%D0%9C.pdf>
24. Клим Н. М. Бухгалтерський облік : навч. посібн. / Н. М. Клим. – Львів: Ліга-Прес, 2021. – 461 с.
25. Визначення фінансового результату до оподаткування: <https://ck.tax.gov.ua/media-ark/news-ark/666654.html>
26. ТОВ «ЕС.КА.Ю.ЛОДЖІСТІКС» – YOU CONTROL - URL: https://youcontrol.com.ua/catalog/company_details/43675283/.
27. ТОВ «ЕС.КА.Ю.ЛОДЖІСТІКС»: Опендатабот: <https://opendatabot.ua/c/43675283>
28. 30. ТОВ «ЕС.КА.Ю.ЛОДЖІСТІКС» - clarity-project.info: <https://clarity-project.info/edr/43675283>

29. Міжнародні стандарти професійної практики внутрішнього аудиту (стандарти). URL: <https://www.iaa.org.ua/wp-content/uploads/2013/08/IPPF-Standards-2017-Ukrainian.pdf>
30. Міжнародні стандарти аудиту. URL: https://www.apob.org.ua/?page_id=3482
31. Навчальні матеріали онлайн: Аналіз фінансових результатів: [Електронний ресурс]. – Режим доступу: https://pidruchniki.com/18540516/ekonomika/analiz_vitrat_oplatu_pratsi
32. Міжнародні стандарти бухгалтерського обліку та фінансової звітності. URL: http://vobu.ua/ukr/documents/accounting/item/mizhнародni-standarti-bukhgalterskogo-obliku-ta-finansovoji-zvitnosti?app_id=24 (дата звернення: 01.09.2021)
33. Облік у галузях економіки: підручник/Гарасим П.М., Клим Н.М, Новак У.П, Падюка М.В. Львів: СПОЛОМ, 2024. 264 с.
34. Положення про порядок здійснення аналізу фінансового стану підприємств, що підлягають приватизації, затверджені наказом Міністерства фінансів України та Фонду Державного майна України від 26.01.2001 р. № 49/121 і зареєстровані в Міністерстві юстиції України від 08.02.2001 р. за № 121/5312. [Електронний ресурс]. – Режим доступу : www.rada.gov.ua
35. Приймак С.В. Фінансовий аналіз. Практикум : [навчальний посібник]. – Львів, 2021. – 264 с: <https://financial.lnu.edu.ua/wp-content/uploads/2021/11/Finansovyyu-analiz-praktykum-Pryymak-S.V.-peretvoreno.pdf>
36. Ратинський В.В. Бухгалтерський облік і аналіз: перспективи для малого бізнесу. Економіка та суспільство: облік та оподаткування. 2021. Вип. 25. URL: <https://economyandsociety.in.ua/index.php/journal/article/download/243/231/>
37. Романюк Н. І. Управління логістичними витратами: економіко-обліковий аспект. Фінанси, облік і аудит. 2022. № 30. С. 102–107.
38. Рязанова Н. О. Аудит : навчально-методичний посібник. Старобільськ : ДЗ «ЛНУ імені Тараса Шевченка», 2021. 234 с.

39. Назаренко О.В. Фінансові результати: сутність та особливості організації бухгалтерського обліку:
http://www.investplan.com.ua/pdf/22_2018/5.pdf

40. Скрипник С.В., Лавров Р.В., Шепель І.В. Облік і оподаткування суб'єктів малого підприємництва. Економіка і суспільство. Вип.52., 2023. DOI:
<https://doi.org/10.32782/2524-0072/2023-52-61>

41. Семенець А. О. Внутрішній аудит у системі управління підприємством торгівлі: теорія, методологія, практика: монографія. Харків: Харків. ін-т фінансів КНТЕУ, 2019. 372 с.

42. Сопко В. В., Гуторов А. М. Бухгалтерський облік: підручник. Київ : Центр учбової літератури, 2019. 520 с 46. Смашнюк О.В. Особливості обліку основних засобів на підприємствах. URL:
http://www.vtei.com.ua/images/2020/25_03_2020/3/17.pdf

43. Топоркова О.А. Облікова система малих підприємств в Україні в контексті законодавчих змін. Міжнародний науковий журнал «Інтернаука». Серія «Економічні науки». Облік і оподаткування. 2020. № 11 (43). 3 т. С. 55–61. URL: <http://eadnurt.diit.edu.ua/jspui/bitstream/123456789/12560/1/Toporkova.pdf>

44. Чухрай Н.І., Гірна О.Б. Основні аспекти аудиту логістики в системі менеджменту: https://vlp.com.ua/files/17_27.pdf

45. Що таке логістичний аудит і його особливості:
<https://kyivlogisticsschool.com/logisticheskij-audit/>

46. Що потрібно знати бізнесу про внутрішній аудит:
tapcloud01.biz/news/?p=mu2wiobtgy5gi3bpgeytamry&lnd=33

47. Як правильно проводити аудит компанії:
<https://pectlo.whit.v.ua/articles/jak-pravilno-provoditi-audit-kompanii.html>

48. Як правильно проводити податковий аудит:
<https://oncl.one/go/gyzwmrwm5demzs>

49. Яремко І.Й. Фінансовий менеджмент економічного потенціалу підприємства:
<https://eem.com.ua/uk/journals/tom-6-2-2019/finansovy-menedzhment-ekonomichnogo-potentsialu-pidpriyemstva>

50. Яремко І. Й. Класифікація витрат як основа організації обліку і контролю логістичної діяльності підприємства. Економіка і суспільство. 2024. № 64.

ДОДАТКИ

